

**ОСНОВНА
ШКОЛА
« КОСТА БУКИЋ »
МЛАДЕНОВАЦ**

**АНЕКС ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА
ЗА ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ**

**за VI, VII и VIII разред
школске 2019/2020. године**

Директор школе

Јасмина Чабрило

На основу члана 57. став 1. тачка 2. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени Гласник РС“, број 72/09, 52/11 и 55/13), Школски одбор ОШ „Коста Ђукић“ Младеновац, на седници Школског одбора одржаној дана 13.9.2019. године, једногласно је донео

ДОНЕО ЈЕ

**АНЕКС ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА
ЗА ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ
за VI, VII и VIII разред**

Школске 2019/2020. године

Директор школе,

Јасмина Чабрило

Председник Школског одбора,

Зоран Ракић

Садржај

1. УВОДНИ ДЕО.....	8
1.1. НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	3
1.2. ЈЕЗИК ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА.....	5
2. ЦИЉЕВИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА.....	6
2.1. ИСХОДИ.....	7
2.2. КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ.....	8
2.3. ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ.....	9
3. ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ И ЊИХОВИ ОБАВЕЗНИ И СЛОБОДНИ САДРЖАЈИ.....	10
3.1. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ.....	12
3.1.1. СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ.....	12
3.1.2. ИСТОРИЈА.....	27
3.1.3. ГЕОГРАФИЈА.....	33
3.1.4. МАТЕМАТИКА.....	36
3.1.5. ФИЗИКА.....	41
3.1.6. БИОЛОГИЈА.....	47
3.1.7. ЛИКОВНА КУЛТУРА.....	52
3.1.8. МУЗИЧКА КУЛТУРА.....	56
3.1.9. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ.....	64
3.1.10. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ.....	71
3.1.11. ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК.....	78
3.1.12. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА.....	90
3.1.13. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА.....	97
3.1.14. ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО.....	101
3.1.15. ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО.....	105
3.1.16. ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК.....	108
3.2. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ.....	124
3.2.1. ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ.....	124
3.2.2. ВЕРСКА НАСТАВА.....	130
3.2.3. ХОР И ОРКЕСТАР.....	133

3.2.4.ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ.....	134
3.2.5.ШАХ.....	137
3.2.6.ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО.....	140
4.ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА.....	147
4.1.ПЛАН РАДА ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ.....	147
4.1.1.ГЕОГРАФИЈА.....	147
4.1.2.БИОЛОГИЈА.....	149
4.1.3.СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ.....	150
4.1.4. ИСТОРИЈА.....	151
4.1.5.МАТЕМАТИКА.....	152
4.2. ДОДАТНА НАСТАВА.....	156
4.2.1. СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ.....	156
4.2.2.МАТЕМАТИКА.....	158
4.2.3. ИСТОРИЈА.....	161
4.2.4.ГЕОГРАФИЈА.....	163
5. СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТ.....	165
5.1.ДРАМСКА СЕКЦИЈА.....	165
5.2.РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА.....	167
5.3. ЛИТЕРАРНА СЕКЦИЈА.....	169
5.4.СЕКЦИЈА МЛАДИХ БИБЛИОТЕКАРА.....	170
6.УЏБЕНИЦИ.....	172
7.ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ КОЛИ ДОПРИНОСЕ ОСТВАРИВАЊУ ЦИЉЕВА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА ...	173

1.УВОДНИ ДЕО

Анекс Школског програма за VI, VII разред за предмете Физичко и здравствено васпитање, Техника и технологија и Информатика и рачунарство и за VIII разред за предмет Информатика и рачунарство, доноси се на основу измена наставног плана и програма у:

Закон о основама система образовања и васпитања; „Сл.гласник РС“ бр.72/09,52/11,55/13

Закон о основном образовању и васпитању „Сл.гласник РС“ бр. 55/2013

Упутство за реализацију плана и програма;

Правилник о наставном плану за I, II, III, IV разред основног образовања и васпитања; Просветни гласник бр. 1, 18. 02. 2005.

Правилник о школском календару

Извештај о раду школе у претходној школској години

Услови рада у школи

Образовне потребе ученика, родитеља и локалне заједнице.

Школски развојни план

1.1. НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школски програм за пети разред основног образовања и васпитања Основне школе "Коста Ђукић " из Младеновца (у даљем тексту Школски програм) односи се на 2019/20. школску годину.

1.2. ЈЕЗИК ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Образовно-васпитни рад остварује се на српском језику и ћириличком писму.

За припаднике националне мањине образовно-васпитни рад остварује се на језику и писму националне мањине.

2. ЦИЉЕВИ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Реализацијом Школског програма оствариће се циљеви основног образовања и васпитања:

обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;

обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;

свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;

развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;

развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;

континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;

развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;

пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;

развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;

развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;

оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;

развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;

развијање позитивних људских вредности;

развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;

развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;

развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;

повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;

повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

2.1. ИСХОДИ

Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће:

имати усвојен интегрисани систем научно заснованих знања о природи и друштву и бити способни да тако стечена знања примењују и размењују;

умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском, односно на српском и језику националне мањине и најмање једном страном језику користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима;

бити функционално писмени у математичком, научном и финансијском домену;

умети да ефикасно и критички користе научна знања и технологију, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини;

бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање;
бити оспособљени за самостално учење;
бити способни да прикупљају, анализирају и критички процењују информације;
моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања;
бити спремни да прихвате изазове и промене уз одговоран однос према себи и својим активностима;
бити одговорни према сопственом здрављу и његовом очувању, примењивати усвојене здравствене навике неопходне за активан и здрав животни стил;
умети да препознају и уваже људска и дечја права и бити способни да активно учествују у њиховом остваривању;
имати развијено осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју;
знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима;
бити способни да ефикасно и конструктивно раде као чланови тима, групе, организације и заједнице.

2.2. КЉУЧНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Кључне компетенције представљају скуп интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни сваком појединцу за лично испуњење и развој, укључивање у друштвени живот и запошљавање.

Кључне компетенције за целоживотно учење су:

комуникација на матерњем језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми;

комуникација на страном језику: способност изражавања и тумачења концепата, мисли, осећања, чињеница и мишљења у усменој или писаној форми укључујући вештине посредовања сумирањем, тумачењем, превођењем, парафразирањем и на друге начине, као и интеркултурално разумевање;

математичке, научне и технолошке компетенције: основно нумеричко резонување, разумевање света природе, способност примене знања и технологије за људске потребе (медицина, транспорт, комуникације и др.);

дигитална компетенција: самопоуздано и критичко коришћење информационих и комуникационих технологија за рад, одмор и комуникацију;

учење учења: способност да се ефективно управља сопственим учењем: планирање, управљање временом и информацијама, способност да се превазиђу препреке како би се успешно учило, коришћење претходних знања и вештина, примена знања и вештина у различитим ситуацијама, индивидуално и/или у групи;

друштвене и грађанске компетенције: способност да се ефикасно и конструктивно учествује у друштвеном и радном животу и да се ангажују у активном и демократском учешћу, посебно у све разноврснијим заједницама;

осећај за иницијативу и предузетништво: способност да се идеје претворе у акцију кроз креативност, иновативност и преузимање ризика, као и способност за планирање и управљање пројектима;

културолошка освешћеност и изражавање: способност да се схвати значај креативних идеја, искустава и емоција у различитим медијима - музика, књижевност, плес, ликовна уметност и друго.

2.3. ОПШТЕ МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену.

Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака, неопходне су свим ученицима за лично остварење и развој, као и укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Опште међупредметне компетенције за крај обавезног основног образовања и васпитања у Републици Србији, су:

- компетенција за учење;
- одговорно учешће у демократском друштву;
- естетичка компетенција;

- комуникација;
- одговоран однос према околини;
- одговоран однос према здрављу;
- предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
- рад са подацима и информацијама;
- решавање проблема;
- сарадња;
- дигитална компетенција.

3. ОБАВЕЗНИ И ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ И ЊИХОВИ ОБАВЕЗНИ И СЛОБОДНИ САДРЖАЈИ

Израђен на основу Програма наставе и учења за шести разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", 10/2019)

а) ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

НАЗИВ	БРОЈ ЧАСОВА	
	НЕДЕЉНО	ГОДИШЊЕ
Српски језик и књижевност	4	144
Енглески језик	2	72
Ликовна култура	1	36
Музичка култура	1	36
Историја	2	72
Географија	2	72
Математика	4	144
Биологија	2	72
Техника и технологија	2	72
Информатика и рачунарство	1	36
Физика	2	72
Физичко и здравствено васпитање	2	72

б) ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

НАЗИВ	БРОЈ ЧАСОВА	
	НЕДЕЉНО	ГОДИШЊЕ
Верска настава*	1	36
Грађанско васпитање*	1	36
Матерњи језик/говор са елементима националне културе**	2	72

* Ученик бира један од понуђених предмета и изучава га до краја другог циклуса

в) ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА

НАЗИВ	БРОЈ ЧАСОВА	
	НЕДЕЉНО	ГОДИШЊЕ
Допунска настава	1	36
Додатни рад	1	36
Час одељенског старешине	1	36
Физичке активности	1,5	54
Обавезне слободне активности	1	36
Хор/оркестар	1-2	36-72
Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1-2	36-72
Екскурзија и излети		До 2 дана

3.1. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

3.1.1. СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

Разред: шести

Годишњи фонд часова: 144

Циљеви учења српског језика и књижевности јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.

1. тема	НА КРИЛИМА ПЛАВЕ ЗВЕЗДЕ		
МЕСЕЦ	ИСХОДИ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНА
	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	(Наставне јединице)	ПОВЕЗАНОСТ

СЕПТЕМБАР (4+8+4=16)	<p><u>КЊИЖЕВНОСТ (4 часа)</u> повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима која чита; чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; одреди род књижевног дела и књижевну врсту; прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); – уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; – разликује појам песника и појам лирског субјекта; увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике;</p>	<p><u>КЊИЖЕВНОСТ</u> Онављање дела обрађених у 5. разреду <i>Хвала сунцу, земљи трави,</i> С. Раичковић <i>Плава звезда,</i> М. Антић <i>Чудесни свитац,</i> Д. Ерић (допунски избор)</p>	<p>– Ликовна култура – Музичка култура</p>
	<p>– одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; препоручи књижевно дело уз кратко образложење.</p> <p><u>ЈЕЗИК – граматика, правопис (8 часова)</u> <u>ГраMATИКА</u> повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора;</p>	<p><u>ЈЕЗИК</u> <u>ГраMATИКА</u> ГраMATИЧКА грађа обрађена у претходним разредима Подела речи по постанку (просте, творенице) Сложенице (начини грађења) Гласови; самогласници и сугласници; подела речи на слоге Подела сугласника по месту</p>	<p>– Биологија – Географија</p>

	<p><u>Правопис</u> – доследно примењује правописну норму (1–5).</p> <p><u>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (4 часа)</u> употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: причање (о догађајима и доживљајима) и описивање; говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму; изражајно чита обрађене књижевне текстове.</p>	<p>изговора <u>Правопис</u> Правописна норма од 1–5. разреда</p> <p><u>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</u> Анализа домаћег задатка на задату тему Рецитовање обрађених лирских песама</p>	
2. тема СВЕТЛОСТ ДЕТИЊСТВА			
МЕСЕ Ц	ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ (Наставне јединице)	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ
	<u>КЊИЖЕВНОСТ (7 часова)</u> чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова;	<u>КЊИЖЕВНОСТ</u> <i>Чудесна справа</i> , Б. Ћопић <i>Писмо Б. Ћопићу</i> , Владимир Стојиљковић	– Ликовна култура – ЧОС

одреди род књижевног дела и књижевну врсту;
 прави разлику између дела лирског и епског
 карактера;
 разликује ауторску приповетку од романа;
 уочава основне елементе структуре
 књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња,
 време и место радње;
 разликује појам приповедача у односу на писца;
 разликује облике казивања;
 анализира узрочно-последичне односе у тексту и
 вреднује истакнуте идеје које текст нуди;
 анализира поступке ликова у књижевноуметничком
 делу, служећи се аргументима из текста;
 уочава хумор у књижевном делу;
 препоручи књижевно дело уз кратко образложење.

ЈЕЗИК – граматика (8 часова)

ГраMATика

препозна делове речи у вези са њиховим грађењем;
 разликује гласове српског језика по звучности и
 месту изговора;
 разликује врсте гласовних прмена у једноставним
 примерима и примењује књижевнојезичку норму.

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (5 часова)

употребљава различите облике усменог и писменог
 изражавања: причање (о догађајима и
 доживљајима) и описивање;

Домаћа лектира:

Мој дека је био трешња,
 Анђела Нанети
Лето лепог белца, Вилијем Саројан
 (допунски избор)
Овај дечак зове се Пепе Крста,
 М. Данојлић

ЈЕЗИК

ГраMATика

Поделе гласова и грађење речи
 (провера)
 Једначење сугласника по звучности
 Једначење сугласника по месту
 изговора (творбе)
 Палатализација
 Сибиларизација

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Тражење праверечи и погодног
 израза
 Анализа домаћег задатка на задату
 тему
 Први школски писмени задатак

3. тема ИГРА ЗА ЖИВОТ			
МЕСЕ Ц	ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	САДРЖАЈИ (Наставне јединице)	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ

НОВЕМБАР (5+10=15)	<p><u>КЊИЖЕВНОСТ (5 часова)</u> – чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела; одреди род књижевног дела и књижевну врсту; прави разлику између дела лирског и епског карактера; увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; разликује појам приповедача у односу на писца; разликује облике казивања; анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; уочава хумор у књижевном делу; – препоручи књижевно дело уз кратко образложење.</p> <p><u>ЈЕЗИК – граматика, правопис (10 часова)</u> <u>Грамматика</u> разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; <u>Правопис</u> – доследно примењује правописну норму.</p>	<p><u>КЊИЖЕВНОСТ</u> <i>Аска и вук</i>, И. Андрић <i>Јаблан</i>, П. Кочић <i>Песма о керуши</i>, С. Јесењин</p> <p><u>ЈЕЗИК</u> <u>Грамматика</u> Јотовање Непостојано А Прелазак л у о Губљење сугласника Гласови и гласовне промене(провера) <u>Правопис</u> Писање имена васионских тела</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ликовна култура – Историја – ЧОС – Географија
	4. тема	РАНО СУ ПОЛЕТЕЛИ	
МЕСЕ	ИСХОДИ	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТНА

Ц	По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:	(Наставне јединице)	ПОВЕЗАНОСТ
ДЕЦЕМБАР (4+6+6=16)	<p><u>КЊИЖЕВНОСТ (4 часа)</u> – чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; одреди род књижевног дела и књижевну врсту; прави разлику између дела лирског и епског карактера; разликује ауторску приповетку од романа; уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; разликује појам приповедача у односу на писца; разликује облике казивања; анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; уочава хумор у књижевном делу; упореди књижевно и филмско дело; препоручи књижевно дело уз кратко образложење</p> <p><u>ЈЕЗИК – граматика, правопис (6 часова)</u> <u>ГраMATика</u> одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик;</p> <p><u>Правопис</u> – доследно примењује правописну норму.</p>	<p><u>КЊИЖЕВНОСТ</u> <u>Домаћа лектира:</u> <i>Орлови рано лете</i>, Б. Ћопић <i>Вањка</i>, А. П. Чехов</p> <p><u>ЈЕЗИК</u> <u>ГраMATика</u> Именичке заменице (личне) Именичке заменице (неличне) Придевске заменице (присвојне, показне) Придевске заменице (односно-упитне, неодређене, опште и одричне) <u>Правопис</u> Писање заменице Ваш и одричних заменица са предлозима</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Историја – Ликовна култура – ЧОС

	<u>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (6 часова)</u> употребљава различите облике усменог и писменог изражавања: описивање; проналази, повезује и тумачи експлицитно и имлицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста; говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму.	<u>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</u> <i>Орлови рано лете</i> , Б. Ћопић (драмско извођење одабраних делова) Илустрација као подстицај за сликовито казивање Други школски писмени задатак <i>Празници нам стижу (говорна вежба)</i>	
5. тема МОЈЕ ДУХОВНО НАСЛЕЂЕ			
МЕСЕЦ	ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да	САДРЖАЈИ (Наставне јединице)	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ
ЈАНУАР (9+2+3=14)	<u>КЊИЖЕВНОСТ (9 часова)</u> чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; одреди род књижевног дела и књижевну врсту; прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; разликује облике казивања; увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике;	<u>КЊИЖЕВНОСТ</u> <i>Избирачица</i> , К. Трифковић Обредне лирске народне песме <i>Живот и обичаји народа српског</i> , В. С. Караџић (избор) Домаћа лектира: <i>Каљави коњ</i> , Весна Алексић <i>Свети Сава</i> , В. Илић <i>Моји изуми</i> , Н. Тесла	– Историја – Верска настава – Географија – ЧОС

	<p>одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; – уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину.</p> <p><u>ЈЕЗИК – граматика, (2 часа)</u> <u>Грамматика</u> препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; разликује врсте гласовних прмена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик.</p> <p><u>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (3 часа)</u> драматизује одломак одабраног књижевноуметничког текста; – говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму.</p>	<p><u>ЈЕЗИК</u> <u>Грамматика</u> Полугодишњи тест (припрема, израда, анализа)</p> <p><u>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</u> Сценско извођење напамет научених одломака драме <i>Избирачица</i> Причање на задату тему</p>	
6. тема	СВЕТЛОСТ ПЕСМИ И ПЕВАЊА		
МЕСЕЦ	ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да	САДРЖАЈИ (Наставне јединице)	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ

ФЕБРУАР (2+4+1=7)/МАРТ (7+5+4=16)	<p><u>КЊИЖЕВНОСТ (9 часова)</u> чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; одреди род књижевног дела и књижевну врсту; прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; – разликује појам песника и појам лирског субјекта; – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима; – уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину.</p>	<p><u>КЊИЖЕВНОСТ</u> Домаћа лектира: <i>Дечаџи Павлове улице</i>, Ф. Молнар <i>Грачаница</i>, Д. Максимовић <i>Ратар</i>, В. Петровић <i>Вече</i>, Ђ. Јакшић <i>Смрт мајке Југовића</i>, народна песма Домаћа лектира: Епске народне песме о Косовском боју</p>	<ul style="list-style-type: none"> – ЧОС – Историја – Географија – Музичка култура
	<p><u>ЈЕЗИК – граматика, правопис (9 часова)</u> ГраMATИКА</p>	<p><u>ЈЕЗИК</u> ГраMATИКА</p>	

	<p>разликује реченице по комуникативној функцији; препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом.</p> <p><u>Правопис</u> – доследно примењује правописну норму.</p> <p><u>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (5 часова)</u> употребљава различите облике усменог и писменог изражавања; проналази, повезује и тумачи експлицитно и имлицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту; – говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму.</p>	<p>Независне предикатске реченице према комун. функцији Глаголи и глаголски облици обрађени у 5. разреду Аорист Имперфекат Плисквамперфекат <u>Правопис</u> Правописна решења у вези са глаголском облицима</p> <p><u>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</u> Причање на задату тему Избегавање сувишних речи и туђица Трећи школски писмени задатак</p>	
7. тема	СПОМИЊЕ СЕ КРАЉЕВИЋУ МАРКО КАО ДОБАР ДАНАК У ГОДИНИ		
МЕСЕЦ	ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да	САДРЖАЈИ (Наставне јединице)	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ
	<p><u>КЊИЖЕВНОСТ (8 часова)</u> чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; одреди род књижевног дела и књижевну врсту; прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње;</p>	<p><u>КЊИЖЕВНОСТ</u> <i>Марко Краљевић укида свадбарину</i>, народна песма <i>Сирото ждребе</i>, С. Велмар Јанковић Домаћа лектира: Епске народне песме о Марку Краљевићу <i>И ми трку за коња имамо</i>, Миодрог Станисављевић</p>	<p>– Историја – Ликовна култура – ЧОС</p>

– увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике;
 одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту;
 анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди;
 анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста;
 илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима;
 – уважава националне вредности и негује културноисторијску баштину.

ЈЕЗИК – граматика, ортоепија (4 часа)

Граматика

препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом;
 препозна делове речи у вези са њиховим грађењем;
 разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора;

Ортоепија

правилно изговара гласове Ђ, Ћ, Џ, Ч и Р

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (2 часа)

разликује и гради аугментативе и деминутиве;
 употребљава различите облике усменог и писменог изражавања.

ЈЕЗИК

Граматика

Глаголи и глаголски облици (провера)
 Грађење речи (вежбање)
 Гласови и гласовне промене (вежбање)

Ортоепија

Правилан изговор гласова Ђ, Ћ, Џ, Ч и Р

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Деминутиви и аугментативи
 Анализа домаћег задатка на задату тему

8. тема СМЕХ ЈЕ ГЛАС ЉУДСКЕ ДУШЕ			
МЕСЕЦ	ИСХОДИ По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да	САДРЖАЈИ (Наставне јединице)	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ

<p>МАЈ (5+5+6=16)/ЈУН (2+4+4=10)</p>	<p><u>КЊИЖЕВНОСТ 7 часова)</u> чита са разумевањем; парафразира прочитано и описује свој доживљај различитих врста књижевних дела и научно-популарних текстова; одреди род књижевног дела и књижевну врсту; прави разлику између дела лирског, епског и драмског карактера; уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; – увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту; разликује облике казивања; анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди; анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; разликује хумористички и дитирамбски тон од елегичног тона; уочава хумор у књижевном делу; препоручи књижевно дело уз кратко образложење. упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст.</p>	<p><u>КЊИЖЕВНОСТ</u> <i>Аналфабета</i>, Б. Нушић Домаћа лектира: <i>Аутобиографија</i>, Б. Нушић <i>Село</i>, Ј. Дучић</p>	<p>– Историја – Ликовна култура – ЧОС</p>
--------------------------------------	---	--	---

	<p><u>ЈЕЗИК – граматика, правопис (8 часа)</u></p> <p><u>Грамматика</u> препозна делове речи у вези са њиховим грађењем; разликује гласове српског језика по звучности и месту изговора; разликује врсте гласовних промена у једноставним примерима и примењује књижевнојезичку норму; одреди врсте и подврсте заменица, као и њихов облик; препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом; разликује реченице по комуникативној функцији;</p> <p><u>Правопис</u> – доследно примењује правописну норму; користи правопис (школско издање);</p> <p><u>Ортоепија</u> разликује дуги и кратки акценат у изговореној речи.</p> <p><u>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА (4 часа)</u> употребљава различите облике усменог и писменог изражавања; – саставља обавештење, вест и кратак извештај; говори јасно, поштујући стандарднојезичку норму; изражајно чита обрађене књижевне текстове.</p>	<p><u>ЈЕЗИК</u></p> <p><u>Грамматика</u> Именичке и придевске заменице (вежбање) Глаголски облици (вежбање) Завршни тест (припрема, израда, анализа)</p> <p><u>Правопис</u> Увежбавање обрађених правописних правила Коришћење школског правописа</p> <p><u>Ортоепија</u> Дуги и кратки акценат Вежбе у изговарању дугих и кратких акценат</p> <p><u>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</u> Вест и извештај Анализа домаћег задатка на задату Тему Четврти школски писмени задатак Изражајно рецитовање одабраних стихова народне и ауторске књижевности Причање на задату тему</p>	
--	---	---	--

3.1.2.ИСТОРИЈА

Разред: Шести

Годишњи фонд часова: 72 часа

Циљ: Циљнаставе и учења историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне основна историјска знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.

Кључни појмови: феудализам, прединдустријско доба, монархија, градска комуна, црква, религија, хуманизам и ренесанса, географска открића, научна открића и технички проналасци, сеобе, прожимање цивилизација, индивидуални и колективни идентитет.

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМЕТН А ПОВЕЗАНОСТ
<p>1. ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ</p>	<p>Основне одлике периода срењег века и новог века (појмови средњи век, нови век, прединдустријско доба, хронолошки и просторни оквири)</p> <p>Историјски извори за историју средњег века и раног новог века и њихова сазнајна вредност (писани и материјални)</p>	<p>образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; пореди историјске појаве; наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку;</p>	<p>Српски језик и књижевност (лирика, епика) Ликовна култура (Уметничко наслеђе – музеји, грађевине, уметност – некад и сад)</p>

<p>2. ЕВРОПА И СРЕДОЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ</p>	<p>Велика сеоба народа и стварање нових држава у Европи (германска и словенска племена, Бугари, Мађари, Викинзи)</p> <p>Најзначајније државе раног средњег века (Франачка држава, Византијско царство, Арабљани)</p> <p>Религија у раном средњем веку (христијанизација и хришћанска црква, Велики раскол, ислам)</p> <p>Феудално друштво (структура, друштвене категорије, вазални односи)</p> <p>Српске земље и Балканско полуострво (досељавање Срба и Хрвата, односи са староседеоцима и суседима, формирање српских земаља, христијанизација, ширење писмености)</p> <p>Истакнуте личности: Јустинијан, Карло Велики, кнез Властимир, цар Симеон, Јован Владимир, Василије II, краљ Михаило, Тирило и Методије)</p>	<p>на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку; идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице;</p>	<p>Српски језик и књижевност (Весна Алексић, Прича о богињи Лади, о богу Сварогу, о богу Стрибору) Географија (миграције, Географски положај државе) Музичка култура (Ранохришћанска музика, Византијско певање) Ликовна култура (Уметничко наслеђе) Верска настава (Христијанизација) Грађанско васпитање (Људска права)</p>
	<p>Државно уређење (типови)</p>		

<p>3. ЕВРОПА И СРЕДОЗЕМЉЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ</p>	<p>европских монархија; република)</p> <p>Сусрети и прожимања цивилизација и народа (хришћанство, ислам, јудаизам, Крсташки ратови, најзначајнији путописци и њихова путовања – Марко Поло, Ибн Батута и др.)</p> <p>Српске земље и суседи (краљевина и царство, деспотовина, аутокефална црква, односи са Византијом, Угарском, Бугарском, Венецијом, османска освајања у југоисточној Европи)</p> <p>Свакодневни животу Европи и српским земљама (двор и дворски живот, живот на селу и граду – занимања, родни односи, правоверје и јереси, куга)</p> <p>Опште одлике средњовековне културе (верски карактер културе, витешка култура, културне области, школе и универзитети, проналасци, писана и визуелна култура код Срба, легенде – Косовска, о краљу Артуру...)</p> <p>Истакнуте личности: Фридрих Барбароса, Ричард Лавље Срце, Саладин, Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Сава Немањић, краљ</p>	<p>пореди положај и начин живота жена и мушкараца различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева у средњем и раном новом веку;</p> <p>разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку;</p> <p>на понуђеним примерима разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности;</p> <p>образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века;</p> <p>идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку;</p> <p>илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација;</p> <p>разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини;</p> <p>илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и новог века у савременом друштву;</p>	<p>Верска настава (однос између вера)</p> <p>Географија (Географски положај државе, Појам и типови насеља – село и град, Облик владавине државе)</p> <p>Српски језик и књижевност (Десанка Максимовић, Грачаница; Војислав Илић, Свети Сава; Смтр мајке Југовића; Марко Краљевић укида свадбарину)</p> <p>Ликовна култура (Уметничко наслеђе – верска архитектура)</p>
--	---	--	--

	Милутин, Стефан Душан, кнез Лазар и кнегиња Милица, Твртко I Котроманић, Стефан Лазаревић, деспот Ђурађ, султанија Мара, Ђурађ Кастриот Скендербег, Балшићи, Црнојевићи, Мехмед II Освајач)		
4. ЕВРОПА И СВЕТ У РАНОМ НОВОМ ВЕКУ (прединдустриско доба)	<p>Прединдустијско доба (хронолошки оквири, научна и техничка открића, штампа, промене у начину производње, банкарство, успон градова – примери Фиренце, Венеције, Антверпена...)</p> <p>Велика географска открића и колонизација (истакнути морепловци и њихова путовања, сусрет са ваневропским цивилизацијама – Северна и Јужна Америка, Индија, Африка, Кина, Јапан, Аустралија; последице)</p> <p>Опште одлике културе раног новог века (основна обележја хуманизма и ренесансе, књижевност, политичка мисао, промене у свакодневном животу, обичаји и веровања – прогон „вештица“...)</p> <p>Реформација и противреформација (узроци, протестантизам, католичка реакција – улога језуита; верски сукоби и ратови)</p>	<p>користећи ИКТ самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе;</p> <p>повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни);</p> <p>учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања;</p>	<p>Техника и технологија (Развој технике, Индустријализација)</p> <p>Географија (Географски положај државе, Велика географска открића)</p> <p>Верска настава (Верски сукоби)</p> <p>Биологија (Популација, станишта, екосистеми)</p> <p>Физика (кретање, Први Њутнов закон, Сила земљине теже)</p> <p>Музичка култура (Духовна и световна музика, Ренесансна музика)</p>

	<p>Појава апсолутистичких монархија (промене у државном уређењу, централизација државе, положај владара)</p> <p>Врхунац мићи Османског царства (освајања, држава и друштво)</p> <p>Живот Срба подосманском, хабзбуршком и млетачком влашћу (обнова Пећке Патријаршије; мењање верског и културног идентитета – исламизација, покатоличавање, унијаћење; учешће у ратовима, отпори и сеобе, положај и привилегије, Војна крајина)</p> <p>Истакнуте личности: Јохан Гутенберг, Изабела Кастиљска, Кристифор Колумбо, Фернандо Магелан, Леонардо да Винчи, Микеланђело Буонароти, Николо Макијавели, Никола Коперник, Исак Њутн, Мартин Лутер, Карло V и Филип II Хабзбуршки, Елизабета I, Вилијам Шекспир, Луј XIV, Сулејман Величанствени, Мехмед – паша Соколовић, Арсеније III Црнојевић, Арсеније IV Јовановић</p>		
НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА			

ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
<ul style="list-style-type: none"> - Кооперативна - Интерактивна - Перцептивна -Истраживачка - Демонстративна -Илустративна -Монолошка - Дијалoшка - Учење по моделу - Текст метода 	<p>Активно слушање, памћење, посматрање, препознавање, упоређивање, учовање, разликовање, именовање, разговор, постављање питања, замишљање, описивање, читање, писање, анализирање, откривање, закључивање, образлагање, груписање, примењивање, процењивање, претпостављање, повезивање са већ стеченим знањем, тумачење табела и графикана, сврставање у категорије, раздвајање битног од небитног, поређење, предвиђање, сарадња са другим ученицима, лоцирање на историјској и географској карти...</p>	<p>Припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, иницирање, слушање, праћење, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици - Наставници - Родитељи - Учионица - Дидактичка средства и материјали - Уџбеници - Искуство ученика - Фотографије - Слике - Краћи текстови - Апликације 	<p>Формативно, свакодневно оцењивање усмених одговора ученика; Сумативно оцењивање; Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима.; Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, петнаестоминутне провере знања, тематске провере знања, полугодишња и годишња провера знања); Редовна израда домаћих задатака; Индивидуални рад – израда панoa, ленти времена, ППТ, Сналажење на карти; Самоевалуација и евалуација на крају</p>

				месеца и током појединих часова;
--	--	--	--	----------------------------------

3.1.3.ГЕОГРАФИЈА

Годишњи фонд часова: 72 часа

Циљ: Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету, уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.

Разред: 6. (шести)

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ
ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	Друштвена географија, предмет проучавања и подела	– успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса;	
ГЕОГРАФСКА КАРТА	Географска/картографска мрежа. Географска ширина и географска дужина, часовне зоне. Појам карте и њен развој кроз историју. Елементи карте- математички, географски и допунски. Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти. Подела карата према садржају и величини размера. Оријентација у простору и оријентација карте, мерење на карти, сателитски навигациони	– одређује математичко-географски положај на Земљи; – анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; – оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;	Математика- -Координатни систем. Приказ података у координатном систему. Приказ зависности међу величинама. Размере, пропорције и проценти. Ликовна култура- - Боја- примена боја

	системи.		
СТАНОВНИШТВ О	<p>Основни појмови о становништву: демографски развитак и извори података о становништву. Број и распоред становништва на Земљи. Природно кретање становништва. Миграције становништва. Структуре становништва: биолошке и друштвено-економске. Савремени демографски процеси у Србији и свету.</p>	<p>– доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; – анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних демографских потенцијала на примерима Србије и света; – анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група;</p>	<p>Историја-Религије у раном средњем веку (хришћанство, христијанизација, ислам) Физичко васпитање-Вежбање-позитиван утицај на дужину и квалитет људског живота</p>

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА				
ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
монолошка дијалогска илустративно демонстративна рад на тексту индивидуална фронтални рад у пару рад у групи амбијентално учење	Слушање, памћење, посматрање, препознавање, упоређивање, уочавање, разликовање, именовање, разговор, постављање питања, причање, читање, замишљање, описивање, цртање, бојење, записивање, анализирање, откривање, закључивање, образлагање, груписање, примењивање, сарађивање, процењивање, именовање различитих географских извора	Планирање, припремање, организовање, посматрање, праћење, оцењивање, израда и преглед тестова, објашњавање, показивање, вођење, подстицање, усмеравање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, иницирање, слушање, праћење, пружање помоћи у раду ученика, процењивање, поређење, идентификовање, разговор, одлучивање, читање, цртање	- Ученици - Наставници - Родитељи - Двориште - Учионица - Дидактичка средства и материјали - Уџбеник - Географска читанка - Географски часописи - Географски атлас - Искуство ученика - Искуство наставника - Фотографије - Слике - Краћи текстови - Лап-топ, ЦД, ДВД - Пројектор	- посматрање - разговор - усмено излагање - ученички одговори - активност на часу - ученички радови - домаћи задаци - 15-то мин. тест - полугодишњи тест - годишњи тест - примена знања уз помоћ географске карте

3.1.4.МАТЕМАТИКА

Разред: 6.

Годишњи фонд часова: 144 часа

Циљ: учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног мишљења.

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМЕТН А ПОВЕЗАНОСТ
1. Цели бројеви	Скуп целих бројева (Z). Супротан број. Апсолутна вредност целог броја. Приказ целих бројева на бројевној правој. Упоредивање целих бројева. Основне рачунске операције у скупу Z и њихова својства. Изрази са целим бројевима.	☐ прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе бројеве ☐ одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност целог броја; ☐ израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу целих бројева; реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; ☐ прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве ☐ одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног и преведе разломке у децимални запис и обрнуто;	Српски језик- Научно –популарни и информативни текстови -проналази,повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у краћем једноставном неуметничком тексту - анализира узрочно последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које носи текст Музичка култура- Музичко стваралаштво -користи могућности ИКТ-а за самостално
2. Рационални бројеви	Први део Скуп рационалних бројева. Супротан број. Апсолутна		

	<p>вредност рационалног броја. Приказ рационалних бројева на бројевној правој. Упоредивање рационалних бројева. Основне рачунске операције у скупу Q и њихова својства. Изрази са рационалним бројевима. Једначине и неједначине: $ax + b = c$; $ax + b \leq c$; $ax + b < c$; $ax + b \geq c$; $ax + b > c$ ($a, b, c \in Q, a \neq 0$).</p> <p>Други део Координатни систем. Приказ</p>	<p>☐ израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева бројева;</p> <p>решити једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину</p> <p>☐ примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; ☐ прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); ☐ тумачи податке приказане табелом и графички;</p>	<p>истраживање</p> <p>Географија- географска карта -одређује математичко- географски положај на земљи</p> <p>Физика- Сила -изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама и претвара веће мерне јединице у мање и обрнуто</p> <p>Мерење- решава графичке задатке</p> <p>-одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења</p>
--	--	---	--

<p>3. Троугао</p>	<p>података у координатном систему. Приказ зависности међу величинама. Размере, пропорције и проценти. Директна пропорционалност. Обрнута пропорционалност.</p> <p>Први део</p> <p>Појам троугла. Обим троугла. Једнакокраки и једнакостранични троуглови. Висина троугла. Углови троугла. Збир углова троуглова. Врсте троуглова према угловима. Однос између страница и углова троугла. Неједнакост троугла. Конструкције неких углова (60°, 120°, 30°, 45°, 75°, 135°) Други део Основне конструкције троуглова. Појам подударности и ставови подударности. Централна симетрија и подударност. Осна симетрија и подударност. Центар описане и уписане кружнице троугла.</p>	<p>класификује троуглове на основу њихових својстава; ☐ конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; ☐ уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; ☐ утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; конструише троугао на основу задатих елемената (странице и углови троуглова)</p> <p>☐ примени својства троуглова у једноставнијим проблемским задацима; ☐ сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; ☐ одреди центар описане и уписане кружнице троугла; ☐ примењује особине централне и осне симетрије и трансације у једноставнијим задацима;</p> <p>класификује четвороуглове на основу њихових својстава; ☐ уочи одговарајуће елементе подударних четвороуглова; конструише трапез, ромб, паралелограм, квадрат на</p>	<p>Биологија- Човек и здравље -користи ИКТи другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата - табеларно и графички представи податке и изведе закључке -разматра у групи шта и како је учио и та знања може применити</p> <p>Ликовна култура- Боја - обликује, самостално или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу</p> <p>Географија-</p>
-------------------	--	--	--

<p>4. Четвороугао</p>	<p>Четвороугао. Углови четвороугла. Збир углова четвороугла. Паралелограм. Особине паралелограма. Услови да четвороугао буде паралелограм. Ромб, правоугаоник и квадрат. Конструкција паралелограма. Сабирање и одузимање вектора. Множење вектора бројем. Трапез. Особине трапеза. Средња линија троугла и трапеза. Конструкције трапеза. Делтоид.</p>	<p>основу задатих елемената (странице,углови и дијагонале) ☐ примени својства четвороугла у једноставнијим проблемским задацима; ☐ сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; ☐ примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим примерима</p>	<p>Географска карта оријентише се у простору користећи географску карту</p>
-----------------------	---	---	---

5. Површина троугла и четвороугла	Појам површине фигуре, површина правоугаоника и квадрата. Једнакост површина подударних фигура. Површина паралелограма, троугла, трапеца. Површина четвороугла с нормалним дијагоналама.	□ израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост.	
-----------------------------------	---	--	--

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
<ul style="list-style-type: none"> - Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Демонстрација (показивање) - Разговор - Учење по моделу - Учење путем открића 	<p>Слушање, памћење, посматрање, препознавање, упоређивање, учачавање, разликовање, именовање, разговор, постављање питања, причање, замишљање, описивање, цртање, , писање,</p>	<p>Припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, иницирање, слушање, праћење,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици - Наставници - Родитељи - Учионица - Дидактичка средства и материјали - Уџбеници - збирке - Искуство ученика 	<p>Формативно и сумативно оцењивање Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за</p>

	анализирање, откривање, закључивање, образлагање, груписање, примењивање, сарађивање, процењивање,	процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, цртање	- Фотографије - Сlike - Касете - Апликације	проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, тематске провере знања, полугодишња и годишњапровера знања, Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.
--	--	---	--	---

критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Кључни појмови: цео број, апсолутна вредност, рационалан број, изрази, једначине и неједначине, координатни систем, пропорција, конструкције углова, троуглова и четвороуглова, паралелограм, ромб, трапез, делтоид, центар описаног и уписаног круга, површине троуглова и четвороуглова.

3.1.5.ФИЗИКА

Годишњи фонд часова: 72 часа

Циљ: Циљ учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавана и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.

Разред: шести

Кључни појмови: брзина, сила, маса, густина, материја, супстанца, физичко поље, притисак.

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМЕТН А ПОВЕЗАНОСТ
-------------	----------	---	---------------------------------

<p>УВОД У ФИЗИКУ</p>	<p>Физика као природна наука. Физика и математика. Физика и техника. Физика и медицина. Методе истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...). Огледи који илуструју различите физичке појаве (из свакодневног живота). <i>Демонстрациони огледи:</i> Како савити млаз воде? Мехури од сапунице имају облик сфере, зашто? Када настаје електрично пражњење? Направи дугу. Опишимо лик предмета у равном и сферном огледалу. Улога мерења у физици и у свакодневном животу (мерење времена, дужине, површине и запремине...).</p>	<p>- Разликује појмове физичко тело, супстанца, физичко поље, - Ученик зна методе истраживања у физици</p>	<p>Техника математика медицина – повезаност физике са овим наукама</p>
<p>КРЕТАЊЕ</p>	<p>Кретање у свакодневном животу. Релативност кретања. Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања). Векторски карактер брзине. Подела кретања према облику путање и брзини тела. Зависност пређеног пута и брзине од времена код равномерног праволинијског кретања. Променљиво праволинијско кретање.</p>	<p>- разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину; - Решава квалитативне, квантитативне, и графичке задатке који се односе на брзину кретања тела.</p>	<p>Оријентација у простору, кретање – повезаност са географијом и светом око нас. Цртање графика повезаност са математиком информатиком, техником и технологијом,</p>

	<p>Средња брзина. <i>Демонстрациони огледи:</i> Кретање куглице по Галилејевом жљебу. Кретање мехура ваздуха (или куглице) кроз вертикално постављену дугу провидну цев са течномшћу. Лабораторијска вежба Одређивање средње брзине променљивог кретања тела и сталне брзине равномерног кретања помоћу стаклене цеви са мехуром (или куглицом).</p>		<p>Квантитативни примери повезаност са математиком (разломци, децимални бројеви, множење и дељење)</p>
--	--	--	--

<p>СИЛА</p>	<p>Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања: покретање, заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух. Узајамно деловање два тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично, магнетно). Сила као мера узајамног деловања два тела, правац и смер деловања. Векторски карактер силе. Слагање сила истог правца.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела - Објашњава узајамно деловање тела у непосредно додиру и утицај тог деловања на промену брзине, правца и смера кретања, као и деформације тела. - Објашњава узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање) - Демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу. - Демонстрира деформације тела под дејством 	<p>Гравитациона сила и поље повезаност са географијом</p> <p>Електрична сила и поље са техником и технологијом</p> <p>Тежина тела и сила земљине теже са географијом</p> <p>Рачунски и графички задаци са математиком</p>
--------------------	---	---	---

	<p>Процена интензитета силе демонстрационим динамометром. Сила Земљине теже. Тежина тела као последица деловања силе Земљине теже.</p> <p><i>Демонстрациони огледи.</i></p> <p>Истежање и сабијање еластичне опруге. Трење при клизању и котрљању. Слободно падање. Привлачење и одбијање наелектрисаних тела. Привлачење и одбијање магнета.</p>	<p>силе, узајамно деловање наелектрисаних тела, и узајамно дејство магнета.</p> <p>- Решава квалитативне, квантитативне, и графичке задатке</p>	(решавање пропорција)
--	---	---	-----------------------

МЕРЕЊЕ	<p>Основне и изведене физичке величине и њихове јединице (префикси микро, мили, кило, мега). Међународни систем мера. Мерила и мерни инструменти (опсег и тачност). Директно и индиректно мерење.</p> <p>Појам средње вредности мерене величине и грешке мерења при директним мерењима.</p> <p><i>Демонстрациони огледи.</i></p> <p>Мерење дужине (метарска трака, лењир), запремине (мензура) и времена (часовник, хронометар). Приказивање неких мерних инструмената (вага, термометри, електрични инструменти).</p>	<p>☐ изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега);</p> <p>☐ процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената (односно, тачност мерења);</p> <p>☐ мери тежину, дужину, време, запремину и масу и на основу мерених вредности одређује густину и притисак;</p> <p>☐ одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења;</p>	<p>Мерење времена повезано је са историјом</p> <p>Мерење дужине повезано је са географијом и техником и технологијама</p> <p>Мерење површине повезано са математиком (планиметрија)</p>
---------------	--	---	---

	<p>Лабораторијске вежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мерење димензија тела лењиром са милиметарском поделом. 2. Мерење запремине чврстих тела неправилног облика помоћу мензуре. 3. Мерење еластичне силе при истезању и сабијању опруге. 4. Мерење силе трења при клизању или котрљању тела по равној подлози. 		
<p>МАСА И ГУСТИНА</p>	<p>Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела.</p> <p>Маса и тежина као различити појмови.</p> <p>Мерење масе тела вагом.</p> <p>Густина тела. Средња густина тела. Одређивање густине чврстих тела. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. Демонстрациони огледи.</p> <p>Илустровање инертности тела.</p> <p>Судари двеју кугли (а) исте величине, од истог материјала, (б) различите величине, од истог материјала, (в) исте величине, од различитог материјала.</p> <p>Мерење масе вагом.</p> <p>Течности различитих густина у истом суду - "течни сендвич"</p> <p>Суво грожђе у газираној води.</p>	<p>Повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите проблемске задатке.</p> <p>- Демонстрира појаву инерције тела, изражава масу, тежину и густину у одговарајућим мерним јединицама међународног система, и претвара веће јединице у мање и обрнуто.</p> <p>Мери запремину и масу тела, и на основу мерених вредности одређује густину</p> <p>Решава квалитативне и квантитативне задатке у вези са густином тела.</p>	<p>Мерење густине повезано је са географијом биологијом и хемијом</p> <p>Мерење масе повезано је са хемијом светом око нас</p> <p>Рачунски задаци у вези масе и густине повезани су са основним рачунским операцијама из математике.</p>

	<p>Мандарина са кором и без коре у води.</p> <p>Лабораторијске вежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног облика. 2. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. 3. Калибрисање еластичне опруге и мерење тежине тела динамометром 		
ПРИТИСАК	<p>Притисак чврстих тела.</p> <p>Притисак у мирној течности.</p> <p>Хидростатички притисак. Спојени судови.</p> <p>Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. Зависност атмосферског притиска од надморске висине.</p> <p>Барометри.</p> <p>Преношење спољњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена.</p> <p><i>Демонстрациони огледи.</i></p> <p>Зависност притиска чврстих тела од величине додирне површине и од тежине тела.</p>	<p>Демонстрира притисак чврстих тела и течности</p> <p>Разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...)</p> <p>Препознаје примену хидростатичког притиска (принцип рада водовода, фонтане)</p> <p>Изражава притисак у одговарајућим мерним јединицама међународног система, претвара веће јединице у мање и обрнуто.</p> <p>Решава квалитативне и квантитативне задатке у вези са притиском чврстих тела и течности.</p>	<p>појам притиска чврстих тела је повезан са техником и технологијом,</p> <p>хидростатички притисак је повезан са биологијом и географијом</p> <p>веза са математиком је усвајање појмова</p>

	<p>Стаклена цев са покретним дном за демонстрацију хидростатичког притиска.</p> <p>Преношење притиска кроз течност (стаклена цев с мембраном, Херонова боца, спојени судови).</p> <p>Хидраулична преса (нпр. два медицинска инјекциона шприца различитих попречних пресека спојена силиконским цревом).</p> <p>Огледи који илуструју разлику притисака ваздуха (како се ваздух може "видети", како свећа може да гори под водом).</p> <p>Огледи који илуструју деловање атмосферског притиска.</p> <p>Лабораторијска вежба</p> <p>1. Одређивање зависности хидростатичког притиска од дубине воде</p>		<p>директне и обрнуте пропорционалности</p>
--	--	--	---

3.1.6. БИОЛОГИЈА

Годишњи фонд часова: 72 часа

Циљ: Циљ наставе и учења биологије је да ученик изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ
1. ЈЕДИНСТВО	Грађа живих бића – спољашња и унутрашња.	упореди грађу животиња, биљака и	Математика:

<p>ГРАЂЕ И ФУНКЦИЈЕ КАО ОСНОВА ЖИВОТА</p>	<p>Грађа људског тела: хијерархијски низ од организма до ћелије. Једноћелијски организми – бактерија, амеба, ћелија квасца. Удруживање ћелија у колоније. Вишећелијски организми – одабрани примери гљива, биљака и животиња. Основне животне функције на нивоу организма: исхрана, дисање, транспорт и елиминација штетних супстанци, размножавање. Сличности и разлике у грађи и обављању основних животних процеса биљака, гљива и животиња. Откриће ћелије и микроскопа. Основна грађа ћелије (мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије, хлоропласти). Разлика између бактеријске, и биљне и животињске ћелије. Ћелијско дисање, стварање енергије, основне чињенице о фотосинтези.</p>	<p>бактерија на нивоу ћелија и нивоу организма повеже грађу и животне процесе на нивоу ћелије и нивоу организма одреди положај органа човека и њихову улогу цртежом или моделом прикаже основне елементе грађе ћелије једноћелијских и вишећелијских организама користи лабораторијски прибор и школски микроскоп за израду и посматрање готових и самостално израђених препарата хумано поступа према организмима које истражује</p>	<p>-тумачење података приказаних табелом и графички</p> <p>Страни језик: -разумевање једноставног описа особа, биљака, животиња -описивање карактеристика бића коришћењем једноставних језичких средстава -описивање и упоређивање живих бића</p>
<p>2. ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ</p>	<p>Популација, станиште, екосистем, еколошке нише, адаптације, животне форме, трофички односи – ланци исхране. Абиотички и биотички фактори. Значај абиотичких и биотичких фактора. Антропогени фактор и облици загађења. Угрожавање живих бића и њихова заштита.</p>	<p>направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих популација на конкретним примерима илуструје примерима међусобни утицај живих бића и узајамни однос са животном средином</p>	<p>Математика: -тумачење података приказаних табелом и графички</p> <p>Страни језик: -разумевање једноставног описа особа, биљака, животиња</p>

			<p>-описивање карактеристика бића коришћењем једноставних језичких средстава</p> <p>-описивање и упоређивање живих бића</p> <p>Техника и технологија:</p> <p>-реализација активности које указују на значај рециклаже</p>
<p>3. НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА</p>	<p>Наследни материјал у телесним и полним ћелијама и његово преношење с родитеља на потомство.</p> <p>Наследне особине (веза између гена и особина, утицај спољашње средине).</p> <p>Индивидуална варијабилност.</p> <p>Природна селекција на одабраним примерима.</p> <p>Вештачка селекција.</p> <p>Значај гајених биљака и припитомљених животиња за човека.</p>	<p>истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода</p> <p>идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији</p> <p>повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом</p>	<p>Математика:</p> <p>-тумачење података приказаних табелом и графички</p>

<p>4. ПОРЕКЛО И РАЗНОВРСНОСТ ЖИВОТА</p>	<p>Постанак живота на Земљи (прве ћелије без једра, постанак ћелија са једром и појава вишећеличности). „Дрво живота“ (заједничко порекло и основни принципи филогеније, сродност и сличност). Организми без једра. Организми са једром. Положај основних група једноћелијских и вишећелијских организама на „дрвету живота“.</p>	<p>групише организме према особинама које указују на заједничко порекло живота на Земљи одреди положај непознате врсте на „дрвету живота“, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама прикупи податке о радовима научника који су допринели изучавању људског здравља и изнесе свој став о значају њихових истраживања</p>	<p>Математика: - тумачење података приказаних табелом и графички</p>
<p>5. ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ</p>	<p>Обољења која изазивају, односно преносе бактерије и животиње. Бактерије и антибиотици. Пuteви преношења заразних болести. Повреде и прва помоћ: повреде коже, убоди инсеката и других бескичмењака, тровање храном, сунчаница, топлотни удар. Превенција болести које настају услед нагле промене климе. Понашање људи у складу с климатским параметрима. Последице болести зависности – алкохолизам.</p>	<p>одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна повеже узроке нарушавања животне средине са последицама по животну средину и људско здравље и делује личним примером у циљу заштите животне средине користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и</p>	<p>Физичко и здравствено васпитање: – препознавање врсте повреде – правилно реаговање у случају повреде</p>

		приказу резултата табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени	
--	--	---	--

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА				
ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
<ul style="list-style-type: none"> - Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Амбијентално учење - Цртање - Учење кроз игру - Демонстрација (показивање) - Илустрација - Разговор - Учење по моделу - Експеримент - Учење по моделу 	<p>Слушање, памћење, планирање, посматрање, препознавање, упоређивање, уочавање, разликовање, именовање, разговор, постављање питања, причање, замишљање, описивање, цртање, читање, писање, анализирање, откривање, закључивање, образлагање, груписање, примењивање, сарађивање, процењивање, извођење огледа</p>	<p>Припремање, планирање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, иницирање, слушање, праћење, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање, цртање, извођење огледа, праћење и процењивање резултата свога рада и резултата рада ученика</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици - Наставници - Двориште - Учионица - Уџбеници - Табла - Искуство ученика - Фотографије - Сlike - Текстови - Презентације - Зидне слике - Мокри препарати - Модели - Апликације - Осмосмерке - Укрштенице - Табеле - Дијаграми - Шеме - Задаци - Микроскоп 	<p>Формативно и сумативно оцењивање</p> <p>Дискусија</p> <p>Мапе појмова</p> <p>Проблемски задаци</p> <p>Решавање проблема</p> <p>Експерименти</p> <p>Истраживачки радови и пројекти</p>

			- Лупа - Микроскопски препарати	
--	--	--	------------------------------------	--

3.1.7. ЛИКОВНА КУЛТУРА

Годишњи фонд часова: 36 часова

Циљ: циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме, кроз практични рад оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Кључни појмови садржаја: простор, боја, текстура

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ
1. БОЈА	<p>Пигментне боје (хроматске и ахроматске боје; основне и изведене боје).</p> <p>Дејство боја (утисак који боја оставља на посматрача; топле и хладне боје; комплементарне боје).</p> <p>Светлост и боја (светлост као услов за опажање боје, разлике у опажању боја; валер; градација и контраст).</p> <p>Примена боја (технике и средства: акварел, темпера, мозаик, витраж, апликативни програми...; изражајна својства боја у керамици, скулптури, графици, таписерији, дизајну одеће и обуће, индустријском дизајну...; примена у свакодневном животу ученика).</p>	<p>користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад;</p> <p>прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму;</p> <p>користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу;</p> <p>обликује, самостално, или у сарадњи са другима, употребне предмете од материјала за рециклажу;</p> <p>изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником;</p> <p>опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;</p> <p>идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука;</p> <p>повезује карактеристичан експонат и одговарајући музеј;</p> <p>разматра са другима шта и како је учио и где та знања може применити.</p>	<p>1. Српски језик и књижевност: Вербална комуникација;</p> <p>2. Музичка култура: Композиција и ритам;</p> <p>3. Биологија: Текстуре и боје у природи;</p> <p>4. Географија: Текстуре и боје у природи;</p> <p>5. Математика: Облик, положај и</p>

<p>2. КОМУНИКАЦИ ЈА</p>	<p>Уметничко наслеђе (музеји и експонати). Комуникативна улога уметности (теме, мотиви и поруке у визуелним уметностима; улога уметности у свакодневном животу).</p> <p>Уметничко наслеђе (уметност некад и сад).</p> <p>Комуникативна улога уметности (теме, мотиви и поруке у визуелним уметностима; улога уметности у свакодневном животу).</p> <p>Уметничко наслеђе (уметност некад и сад).</p>		<p>величина предмета.</p> <p>6. Информатика: Визуелно споразумевање;</p> <p>7. Физичко и здравствено васпитање Развијање моторике руке.</p>
<p>3. ТЕКСТУРЕ</p>	<p>Текстура (врсте текстура – тактилна и визуелна; текстуре у природи и уметничким делима, материјали и текстура, облик и текстура, линија и текстура, ритам и текстура).</p> <p>Уметничко наслеђе (грађевине, скулптуре и паркови).</p>		
<p>4.</p>	<p>Стваралачка уобразиља (стварност и машта, значај маште; разноврсне информације као подстицај за</p>		

УОБРАЗИЈА	стварање – снови, бајке, митови, легенде...).			
	Уметничко наслеђе (необична уметничка остварења).			
5. ПРОСТОР	Амбијент (елементи који чине амбијент – дизајн ентеријера, атмосфера, корисници; утицај амбијента на расположење, активност и учење; обликовање школског простора; поставка изложбе).			
НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА				
ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
<ul style="list-style-type: none"> - Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Амбијентално учење - Игра - Цртање - Учење кроз игру - Демонстрација (показивање) - Разговор - Учење по моделу 	<p>Слушање, памћење, посматрање, препознавање, упоређивање, уочавање, разликовање, именовање, разговор, постављање питања, причање, замишљање, описивање, цртање, бојење, читање, писање, анализирање, откривање, закључивање, образлагање, груписање, примењивање, сарађивање,</p>	<p>Припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, иницирање, слушање, праћење, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање, цртање</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици - Наставници - Родитељи - Двориште - Учионица - Дидактичка средства и материјали - Уџбеници - Искуство ученика - Фотографије - Слике - Краћи текстови - Касете - Апликације 	<p>Формативно и сумативно оцењивање</p> <p>Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима.</p> <p>Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (однос према раду, однос према другима,</p>

	процењивање, играње			разумевање, повезивање, оригиналност, организација композиције, вербално изражавање, употреба техника). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.
--	---------------------	--	--	--

3.1.8.МУЗИЧКА КУЛТУРА

РАЗРЕД: шести

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (накрајутеме / модула / месеца)	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Септембар Човек и музика Певањем и свирањем упознајемо музику	На крају часа ученик ће бити у стању да: препозна музику старих епоха као инспирацију у савременој музици препозна и отпева химне; користимогућности ИКТ-а у извођењу и слушању музике; издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима; објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената; изводи музичке примере користећи глас самостално и у групи; развије координацију и моторику кроз свирање и покрет; примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет.	Грађанско васпитање, биологија
ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (накрајутеме / модула / месеца)	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Октобар Певањем и свирањем упознајемо музику	На крају часа ученик ће бити у стању да: изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте, самостално и у групи; примењује правилну технику певања; примењује различита средства изражајног певања и	Српски језик, народна традиција, верска настава

	<p>свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; развије координацију и моторику кроз свирање и покрет; користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; идентификује репрезентативне музичке примере. коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво; повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима; повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; музика и књижевност.)</p>	
ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (накрајутеме / модула / месеца)	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Новембар Певањем и свирањем упознајемо музику Музика средњег века и ренесансе	<p>На крају часа ученик ће бити у стању да: наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период средњег века; разликује вокално-инструменталне и инструменталне облике средњег века; уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку; идентификује репрезентативне музичке примере</p>	Историја, географија, књижевност, биологија, ликовнакултура, верска настава, унутарпредметна.

	<p>најзначајнијих представника средњег века; објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања; искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу средњег века; изводи музичке примере користећи глас, покрет и ритмичке инструменте, самостално и у групи; примењује правилну технику певања; примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; развије координацију и моторику кроз свирање и покрет; користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; идентификује репрезентативне музичке примере. коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво; повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима; повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; музика и књижевност.); коментарише слушано дело у односу на динамичке елементе; критички просуђује лош утицај прегласне музике на</p>	
--	--	--

	здравље.	
ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (накрајутеме / модула / месеца)	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
<p>Децембар</p> <p>Певањем и свирањем упознајемо музику</p> <p>Музика средњег века и ренесансе</p>	<p>На крају часа ученик ће бити у стању да:</p> <p>наведе начине и средства музичког изражавања у средњем веку у Европи и Србији;</p> <p>објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања у средњем веку у Европи и Србији;</p> <p>искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу средњег века у Европи и Србији.</p> <p>повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали;</p> <p>коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте;</p> <p>идентификује репрезентативне музичке примере;</p> <p>изводи музичке примере користећи глас, покрет и ритмичке и мелодијске инструменте, самостално и у групи;</p> <p>примењује правилну технику певања;</p> <p>примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције;</p> <p>развије координацију и моторику кроз свирање и покрет;</p> <p>користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет;</p> <p>примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;</p> <p>комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом;</p> <p>користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво;</p> <p>понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама.</p>	<p>Историја, грађанско васпитање, историја, географија, књижевност, ликовнакултура, српски језик, информатика, народна традиција, унутарпредметна (историја музике).</p>
ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (накрајутеме / модула / месеца)	МЕЂУПРЕДМЕТНО

		ПОВЕЗИВАЊЕ
<p>Јануар</p> <p>Певањем и свирањем упознајемо музику</p> <p>Музика средњег века и ренесансе</p>	<p>На крају часа ученик ће бити у стању да:</p> <p>наведе начине и средства музичког изражавања у ренесанси; објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања у ренесанси; искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу ренесанси; изводи музичке примере користећи глас, ритмичке инструменте, самостално и у групи; примењује правилну технику певања; примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; развије координацију и моторику кроз свирање и покрет; примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; критички просуђује, анализира и аргументовано доноси мишљење о музичком делу; користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.</p>	<p>Историја, географија, књижевност, ликовнакултура, веронаука, српски, информатика, народна традиција, унутарпредметна (музички облици, историја музике).</p>
ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (накрајутеме / модула / месеца)	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
<p>Фебруар</p> <p>Певањем и свирањем упознајемо музику</p> <p>Музика средњег века и</p>	<p>На крају часа ученик ће бити у стању да:</p> <p>изводи музичке примере користећи глас, покрет и ритмичке и мелодијске инструменте, самостално и у групи; примењује правилну технику певања; примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције;</p>	<p>Биологија, географија, физика, историја, књижевност, ликовнакултура,</p>

ренесансе	<p>развије координацију и моторику кроз свирање и покрет; примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;</p> <p>критички просуђује, анализира и аргументовано доноси мишљење о музичком делу;</p> <p>користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво;</p> <p>коментарише слушано дело у односу на њихов темпо; наведе начине и средства музичког изражавања у ренесанси; објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања ренесанси;</p> <p>искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу ренесансе.</p>	
ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (на крају теме / модула / месеца)	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
<p>Март</p> <p>Певањем и свирањем упознајемо музику</p> <p>Музички инструменти</p>	<p>На крају часа ученик ће бити у стању да:</p> <p>идентификује репрезентативне музичке примере;</p> <p>коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте;</p> <p>изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте, самостално и у групи;</p> <p>примењује правилну технику певања;</p> <p>примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције;</p> <p>развије координацију и моторику кроз свирање и покрет; примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;</p> <p>развије координацију и моторику кроз свирање и покрет;</p>	<p>Немачки језик, унутарпредметна (историја музике), филмска музика, српски језик, историја, географија, књижевност, ликовна култура,</p>

	<p>користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво;</p> <p>комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом;</p> <p>учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката;</p> <p>учествује у школским приредбама и манифестацијама;</p> <p>препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила.</p>	
ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (накрајутеме / модула / месеца)	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
<p>Април</p> <p>Певањем и свирањем упознајемо музику</p> <p>Музичкиинструменти</p>	<p>На крају часа ученик ће бити у стању да:</p> <p>класификује инструменте по начину настанка звука;</p> <p>описује основне карактеристике инструмената садиркама;</p> <p>описује основне карактеристике клавира и чембала;</p> <p>описује основне карактеристике оргуља, хармонике и челеста;</p> <p>користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација);</p> <p>изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте, самостално и у групи;</p> <p>примењује правилну технику певања;</p> <p>примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције;</p> <p>примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању.</p>	<p>историја,</p> <p>географија, књижевност,</p> <p>ликовна култура,</p> <p>унутарпредметна (историја музике)</p>

ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (накрајутеме / модула / месеца)	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Мај Певањем и свирањем упознајемо музику	<p>На крају часа ученик ће бити у стању да:</p> <p>изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте, самостално и у групи;</p> <p>примењује правилну технику певања;</p> <p>примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције;</p> <p>примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;</p> <p>користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.</p> <p>повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали;</p> <p>коментарише слушано дело у односу на карактер композиције;</p> <p>изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност);</p> <p>учествује у школским приредбама и манифестацијама.</p>	Српски језик, географија, унутарпредметна(народна традиција)
ТЕМА / МОДУЛ / МЕСЕЦ	ИСХОДИ (накрајутеме / модула / месеца)	МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ
Јун	На крају часа ученик ће бити у стању да:	Унутарпредметна

<p>Певањем и свирањем упознајемо музику</p> <p>Музички инструменти</p>	<p>изводи музичке примере користећи глас, покрет и традиционалне и/или електронске инструменте, самостално и у групи;</p> <p>примењује правилну технику певања;</p> <p>примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције;</p> <p>развије координацију и моторику кроз свирање и покрет;</p> <p>примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању;</p> <p>комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом;</p> <p>користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.</p> <p>коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и наступе теме.</p>	
--	---	--

3.1.9.ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

РАЗРЕД : ШЕСТИ

БРОЈ ЧАСОВА : 72 часа + 54 часа

ЦИЉ : Циљ наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим

условима живота и рада.

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМЕТН А ПОВЕЗАНОСТ
1.ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТ И (8)	<p>Обавезни садржаји Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности</p> <p>МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ (64)</p>	<p>По завршетку теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби – изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама – упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак – комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу – доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама 	Биологија, музичка култура
АТЛЕТИКА (16)	<p>Обавезни садржаји Техника истрајног трчања Истрајно трчање – припрема за крос Техника спринтерског трчања Техника високог и ниског старта Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 г)</p> <p>Препоручени садржаји Техника штафетног трчања Скок удаљ Бацања кугле 2 кг</p>	<ul style="list-style-type: none"> – одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела – користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри – процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици – користи елементе технике у игри – примењује основна правила рукомета у игри 	Биологија , географија

<p>СПОРТСКА ГИМНАСТИКА (16)</p> <p>4.Основе тимских и спортских игара (20)</p>	<p>Бацање „вортекс-а” Тробој</p> <p>Обавезни садржаји Вежбе на тлу Прескоци и скокови Вежбе у упору Вежбе у вису Ниска греда Гимнастички полигон</p> <p>Препоручени садржаји Вежбе на тлу (напредне варијанте) Висока греда Трамболина Прескок</p> <p>Коњ са хватаљкама Вежбе у упору (сложенији састав) Вежбе у вису (сложенији састав)</p> <p>Основе тимских и спортских игара (20)</p> <p>Обавезни садржаји Рукомет/минирукомет: Основни елементи технике и правила; – вођење лопте, – хватања и додавања лопте, – шутирања на гол, – финтирање, – принципи индивидуалне одбране – основна правила рукомета/минирукомета</p>	<p>– учествује на унутародељенским такмичењима</p> <p>– изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу – игра народно коло – изведе кретања у различитом ритму – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура</p> <p>– контролише и одржава тело у води – преплива 25 м слободном техником – скочи у воду на ноге – поштује правила понашања у и око водене средине</p> <p>– објасни својим речима сврху и значај вежбања – користи основну терминологију вежбања – поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама – примени мере безбедности током вежбања – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање – примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама – навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин</p>	<p>Музичка култура, биологија</p> <p>Музичка култура</p>
--	---	---	--

<p>5. Плес и ритмика (10)</p> <p>ПЛИВАЊЕ (2)</p> <p>7. ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (54)</p> <p>8. ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ (18)</p>	<p>Спортски полигон</p> <p>Препоручени садржаји Напредни елементи технике, тактике и правила игре: – хватања котрљајућих лопти, – дриблинг, – шутирања на гол, – финтирање, – основни принципи колективне одбране</p> <p>Обавезни садржаји Покрети уз ритам и уз музичку пратњу Ритмичка вежба без реквизита Скокови кроз вијачу Народно коло „Моравац” Народно коло из краја у којем се школа налази Основни кораци друштвених плесова</p> <p>Препоручени садржаји Вежбе са обручем Вежбе са лоптом Сложенији скокови кроз вијачу</p> <p>Обавезни садржаји Предвежбе у обучавању пливања Игре у води Самопомоћ у води</p> <p>Препоручени садржаји Плива једном техником Роњење у дужину</p>	<p>– користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности – прихвати сопствену победу и пораз у складу са „ферплејом” – примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама – препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту – направи план дневних активности</p> <p>– наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље – разликује здраве и нездраве начине исхране – направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника.</p> <p>– примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања – препозна врсту повреде</p>	<p>Музичка култура, Српски језик</p> <p>Музичка култзра, биологија, историја, географија</p>
--	---	---	--

	<p>(Реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)</p> <p>Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању Основна правила Рукомета/минирукомета и Малог фудбала Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе) Чување и одржавање материјалних добара која се користе у физичком и здравственом васпитању Уредно постављање и склањање справа и</p>	<p>– правилно реагује у случају повреде – чува животну средину током вежбања</p>	
	<p>реквизита неопходних за вежбање Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту „Ферплеј” (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација) Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...)</p>		

	<p>Физичко вежбање и естетика (правилно обликовање тела) Планирање дневних активности Здравствено васпитање (36) Физичка активност, вежбање и здравље Основни принципи вежбања и врсте физичке активности Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања Лична и колективна хигијена пре и после вежбања Утицај правилне исхране на здравље и развој људи Исхрана пре и после вежбања</p>		
<p>9. ЗИМОВАЊЕ, ЛЕТОВАЊЕ, ЛЕТЊИ КАМПОВИ АКТИВНОСТИ У ПРИРОДИ</p>	<p>Прва помоћ: – значај прве помоћи, – врсте повреда. Вежбање и играње на чистом ваздуху – чување околине приликом вежбања Унапређивање физичких способности ученик, моторичких вештина и знања из области физичке и здравствене културе ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада Зимовање - по Службеном гласнику</p>	<p>- примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама - препознаје естетику у физичком вежбању ван школе - направи план дневних активности - наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље - чува животну средину током вежбања - сналази се у природи у зимским и летњим условима</p>	<p>Географија, Биологија, Историја, Музичка култура</p>

	и методици ФЗВ. Организује се у току зимског периода у трајању од 7 дана. Активности на зимовању обухватају обуку скијања, клизања, краће излете и друге активности. Летовање - организује се за време летњег распуста у трајању од најмање 7 дан обухвата боравак у природи са организованим образовним и физичким активностима			
НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА				
ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
Метод живе речи, демонстрације, практичног вежбања	<ul style="list-style-type: none"> - вежбање - разговор - самосталан и интерактивни рад - упоређивање 	<ul style="list-style-type: none"> - планира - организује - бира садржаје - усмерава - реализује 	<ul style="list-style-type: none"> - ученици - наставници - родитељи - спортски терени - двориште 	<ul style="list-style-type: none"> Формативно оцењивање Стање физичких способности Достигнути ниво Савкаданости моторичких Вештина Однос према раду Ваннаставне активност Спортска такмичења

3.1.10. ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

РАЗРЕД : СЕДМИ

БРОЈ ЧАСОВА : 108 часова

ЦИЉ : Циљ наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМЕТН А ПОВЕЗАНОСТ
1.ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТ И (12)	<p>Обавезни садржаји Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности</p> <p>МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ (64)</p>	<p>По завршетку теме ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби – изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама – упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак – комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу – доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама 	Биологија, музичка култура
АТЛЕТИКА (12)	<p>Обавезни садржаји Техника истрајног трчања Истрајно трчање – припрема за крос Техника спринтерског трчања Техника високог и ниског старта</p>	<ul style="list-style-type: none"> – одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела – користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри – процени сопствене могућности за вежбање у 	Биологија , географија

<p>СПОРТСКА ГИМНАСТИКА (10)</p>	<p>Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 г) Препоручени садржаји Техника штафетног трчања Скок удаљ Бацања кугле 2 кг Бацање „вортекс-а” Тробој</p>	<p>гимнастици</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи елементе технике у игри – примењује основна правила рукомета у игри – учествује на унутародељенским такмичењима 	
<p>4.Основе тимских и спортских игара (17)</p>	<p>Обавезни садржаји Вежбе на тлу Прескоци и скокови Вежбе у упору Вежбе у вису Ниска греда Гимнастички полигон Препоручени садржаји Вежбе на тлу (напредне варијанте) Висока греда Трамболина Прескок</p>	<ul style="list-style-type: none"> – изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу – игра народно коло – изведе кретања у различитом ритму – изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура 	<p>Музичка култура, биологија</p>
<p>4.Основе тимских и спортских игара (17)</p>	<p>Коњ са хватаљкама Вежбе у упору (сложенији састав) Вежбе у вису (сложенији састав)</p> <p>Основе тимских и спортских игара (20) Обавезни садржаји ОДБОЈКА : Основни елементи технике и правила; – одбијање лопте,</p>	<ul style="list-style-type: none"> – контролише и одржава тело у води – преплива 25 м слободном техником – скочи у воду на ноге – поштује правила понашања у и око водене средине <ul style="list-style-type: none"> – објасни својим речима сврху и значај вежбања – користи основну терминологију вежбања – поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама – примени мере безбедности током вежбања – одговорно се односи према објектима, справама 	<p>Музичка култура</p>

<p>5. Плес и ритмика (2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пријем лопте, – сервис, – блок, – игра – основна правила одбојке <p>Спортски полигон</p> <p>Препоручени садржаји</p> <p>Напредни елементи технике, тактике и правила игре:</p> <ul style="list-style-type: none"> – хватања котрљајућих лопти, – дриблинг, – шутирања на гол, – финтирање, – основни принципи колективне одбране 	<p>и реквизитима у просторима за вежбање</p> <ul style="list-style-type: none"> – примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама – навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин – користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности – прихвати сопствену победу и пораз у складу са „ферплејом” – примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама – препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту – направи план дневних активности 	<p>Музичка култура, Српски језик</p>
<p>ПЛИВАЊЕ</p>	<p>Обавезни садржаји</p> <p>Покрети уз ритам и уз музичку пратњу</p> <p>Ритмичка вежба без реквизита</p> <p>Скокови кроз вијачу</p> <p>Народно коло „Моравац”</p> <p>Народно коло из краја у којем се школа налази</p> <p>Основни кораци друштвених плесова</p> <p>Препоручени садржаји</p> <p>Вежбе са обручем</p> <p>Вежбе са лоптом</p> <p>Сложенији скокови кроз вијачу</p>		
<p>7. ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА (32)</p> <p>8. ФИЗИЧКО</p>	<p>Обавезни садржаји</p> <p>Предвежбе у обучавању пливања</p> <p>Игре у води</p>	<ul style="list-style-type: none"> – наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље – разликује здраве и нездраве начине исхране – направи недељни јеловник уравнотежене 	<p>Музичка култура, биологија,</p>

<p>ВАСПИТАЊЕ И СПОРТ</p>	<p>Самопомоћ у води Препоручени садржаји Плива једном техником Рођење у дужину</p> <p>(Реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)</p> <p>Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању Основна правила Рукомета/минирукомета и Малог фудбала Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе) Чување и одржавање материјалних добара која се користе у физичком и здравственом васпитању Уредно постављање и склањање справа и</p>	<p>ишране уз помоћ наставника.</p> <ul style="list-style-type: none"> – примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања – препозна врсту повреде – правилно реагује у случају повреде – чува животну средину током вежбања 	<p>историја, географија</p>
	<p>реквизита неопходних за вежбање Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту „Ферплеј” (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација) Писани и електронски извори информација из области физичког</p>		

	<p>васпитања и спорта Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...) Физичко вежбање и естетика (правилно обликовање тела) Планирање дневних активности Здравствено васпитање (36) Физичка активност, вежбање и здравље Основни принципи вежбања и врсте физичке активности Одржавање личне опреме за вежбање и поштовање здравствено-хигијенских мера пре и после вежбања Лична и колективна хигијена пре и после вежбања Утицај правилне исхране на здравље и развој људи Исхрана пре и после вежбања</p>		
	<p>Прва помоћ: – значај прве помоћи, – врсте повреда. Вежбање и играње на чистом ваздуху – чување околине приликом вежбања</p>	<ul style="list-style-type: none"> - примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама - препознаје естетику у физичком вежбању ван школе - направи план дневних активности - наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље - чува животну средину током вежбања - сналази се у природи у зимским и летњим условима 	<p>Географија, Биологија, Историја, Музичка култура</p>

<p>9. ФУТСАЛ (22)</p> <p>9. ЗИМОВАЊЕ, ЛЕТОВАЊЕ, ЛЕТЊИ КАМПОВИ АКТИВНОСТИ У ПРИРОДИ</p>	<p>Унапређивање физичких способности ученик, моторичких вештина и знања из области физичке и здравствене културе ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада</p> <p>Игра уз примену правила</p> <p>Зимовање - по Службеном гласнику и методици ФЗВ. Организује се у току зимског периода у трајању од 7 дана. Активности на зимовању обухватају обуку скијања, клизања, краће излете и друге активности. Летовање - организује се за време летњег распуста у трајању од најмање 7 дан обухвата боравак у природи са организованим образовним и физичким активностима</p>	<ul style="list-style-type: none"> - прихвати победу и пораз - примерно се понаша као учесник или посматрач -примени и поштује правила игре - примењује здравствено хигијенске мере у вежбању 	
<p>НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА</p>			

ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
Метод живе речи, демонстрације, практичног вежбања	<ul style="list-style-type: none"> - вежбање - разговор - самосталан и интерактивни рад - упоређивање 	<ul style="list-style-type: none"> - планира - организује - бира садржаје - усмерава - реализује 	<ul style="list-style-type: none"> - ученици - наставници - родитељи - спортски терени - двориште 	<ul style="list-style-type: none"> Формативно оцењивање Стање физичких способности Достигнути ниво Савкаданости моторичких Вештина Однос према раду Ваннаставне активност Спортска такмичења

3.1.11. ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Циљ: Циљ наставе француског језика заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативних вештина и развијањем способности и метода учења страног језика. Циљ наставе страног језика у основном образовању стога јесте: развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању како страног тако и матерњег језика. Током основног образовања ученик треба да усвоји основна знања из страног језика која ће му омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумева са људима из других земаља, усвоји норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који учи, као и да настави, на вишем нивоу образовања и самостално, учење истог или другог страног језика. Кроз наставу страних језика ученик богати себе упознајући другог, стиче свест о значају сопственог језика и културе у контакту са другим језицима и културама. Ученик развија радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика. Годишњи фонд часова 72.

Разред: 6.

Наставне теме - Број часова	Област/Тема(ком.ф ункције)	Исходи - По завршеној теми, ученик ће бити у стању да у усменој/писаној комуникацији:	Садржаји	Начин остваривања садржаја
Unité 0 – Communiquons en français (обрада: 0 часова, утврђ.:3 часа) Unité 1 – Passe temps (10 часова --> обрада: 6 часова, утврђивање: 4 часа)	Лични идентитет, породица и друштвено окружење. Слободно време, забава, разонода, хоби Мода и облачење Становање, форме и облици Конвенције опхођења и	поздрави, отпоздрави, представи себе и другог, разуме лична питања и одговара на њих, говори о свом слободном времену, интересовањима, породици и пријатељима, да искаже своје мишљење, да савет, искаже молбу, жељу, да говори о моди, стиловима облачења, да тражи мишљење, да опише свој животни простор, уобичајне активности, да говори у прошлом времену, да	<i>Quel est ton nom/ prénom/ surnom ? Quel est votre nom, Madame/ Monsieur ? Je te/ vous présente Julie. C'est Robert, il est nouveau dans notre classe. Bienvenu ! Où habites-tu/habitez-vous ? J'habite 72, rue François Mauriac. Tu habites à quel étage ? Au troisième étage. Je fais du football/ de la natation. Comment vas-tu à l'école. J'y vais à pieds. Je prends le bus. Quelle est la profession de ton père. Il est ingénieur. Tu as des frères et des sœurs ? Oui, j'ai une petite sœur. C'est mon oncle, il habite à Poitiers, mais il est</i>	Циљни језик се употребљава у учioniци у добро осмишљеним контекстима. Знања ученика се мере јасно одређеним релативним критеријумом тачности и зато узор није изворни говорник. Рад у учioniци се спроводи путем групног или индив. решавања

<p>Unité 2 – L’habit ne fait pas le moine (10 часова → обрада:6 часова, утврђивање: 4 часа)</p> <p>Unité 3 – Interdit aux parents(10 часова → обрада:6 часова, утврђивање 4 часова)</p> <p>Unité 4 – Quand on aime on ne compte pas (10часова → обрада: 6 часова, утврђивање: 4 часова)</p> <p>Unité 5 – Les gourmets (11 часова - обрада:6</p>	<p>понашања</p> <p>Емоције,живот деце и омладине</p> <p>Обичаји и традиција</p> <p>Исхрана и гастрономске навике</p> <p>Временско искуство и доживљај времена</p> <p>прошлост, садашњост, будућност</p>	<p>говори о предметима, њиховој намени, да коментарише и упоређује цене, намирнице, да наручи јело у ресторану, да разуме списак намирница у куповини, да састави краћи рецепт или исти разуме глобално, да говори о храни, да изрази допадање или недопадање, да говори о професијама, о хронологији догађаја, да користи прошло и будуће време, одричан облик</p>	<p><i>né à Marseille.</i> <i>Mes cousines s’appellent Pauline et Brigitte.</i></p> <p>Садашње време фреквентних глагола.</p> <p>Питања с упитним речима (<i>comment, quel, où...</i>).</p> <p>Личне заменице.</p> <p>Присвојни придеви.</p> <p>Бројеви (основни и редни).</p> <p>(Интер)културни садржаји: устаљена правила учтиве комуникације; имена, презимена и надимци; родбина и родбинске везе; адреса; формално и неформално представљање; степени сродства и родбински односи; већи градови у земљама циљне културе.</p> <p><i>Comment est Pierre ? Il est plus petit que Paul, il a les yeux marron et les cheveux noirs. Et il est très sympathique, généreux et un peu timide. Il porte un jean bleu et un t-shirt jaune.</i> <i>L’éléphant est un des plus grands animaux sur terre. La tortue est plus lente que le lapin.</i> <i>La moto est moins économique que le vélo. La voiture de mon père est plus rapide que celle de notre voisin.</i> <i>Besançon est une ville plus tranquille que Marseille.</i></p> <p>Описни придеви: род, број и место.</p> <p>Поређење придева (<i>plus grand, meilleur</i>).</p> <p>Садашње време фреквентних глагола, рачунајући и повратне.</p> <p>(Интер)културни садржаји: особености наше</p>	<p>проблема, потрагом за инф. Сви грам.садржаји се уводе кроз контекстуалне примере, без детаљних објашњења, а вреднују се о оцењују на основу употребе у комуникативном контексту. Уџбеник мора бити праћен додатним аутентичним материјалом. Рад на пројекту, кроз корелацију са другим предметом подстиче ученике на истраживачки рад. Динамично смењивање активности не дуже од 15 мин., слушање и реаговање на команде наставника на стр.јез. или са аудио-записа, рад у паровима, мини-дијалози, игра по улогама,</p>
---	---	---	---	---

<p>часова, утврђивање: 5 часова)</p> <p>Unité 6 – Enquete sur la police scientifique (10 часова – обрада:6 часова, утврђивање: 4 часова)</p> <p>Les devoirs écrits – 6 часова Test – 2 часа</p>			<p>земље и земаља говорног подручја циљног језика (знаменитости, географске карактеристике и сл.)</p> <p><i>Et si on allait ensemble au concert ? Il commence à 20 heures. Je sais que tu aimes ce chanteur. Viens chez moi après l'école et porte tes CD. On pourrait se promener un peu. Oui, pourquoi pas ! Volontiers. Désolée, je ne peux pas. Je ne me sens pas bien.</i></p> <p><i>Tu devrais manger plus de fruits et de legumes. Si tu ne te sens pas bien, tu dois aller chez le médecin.</i></p> <p>Питање интонацијом. Заповедни начин. Негација (<i>ne/ n'... pas</i>). Заменица <i>on</i>. Садашње време фреквентних неправилних глагола. (Интер)културни садржаји: прикладно упућивање предлога, савета и позива и реаговање на предлоге, савете и позиве.</p> <p><i>Je peux t'aider si tu veux. Oui, merci, c'est très gentil.</i></p> <p><i>Bonjour Madame, je cherche une jupe en coton. Quelle est votre taille, mademoiselle ? A quelle heure part le TGV pour Lyon ? A 9h05. Excusez-moi Monsieur, vous pourriez me dire comment venir à la gare ? Oui, vous continuez tout droit, elle est au fond de cette rue. Merci Monsieur. Je vous en prie.</i></p>	<p>симулације, мануелне акт.(израда паноа), вежбе слушања (повезати, додати делове слике, допунити инф., селектовати тачно/нетачно, класирање и упоређ.по количини, по облику, боји, волим/не волим), мини-пројекти, превођење из исказа у гест, из геста у исказ, програм приредбе, друге манифестације, уочавање дистинктивних обележја грам.специфичност и (род, број, гл.време, лице), препознавање везе између група слова и гласова, одговарање на једноставна питања, извршавање упутстава и наредби,</p>
--	--	--	--	--

		<p><i>Où se trouve l'arrêt de bus 23 ? Il n'est pas loin d'ici.</i> Питање интонацијом. Питања са упитним речима. Негација (<i>ne/ n'... pas</i>). Основни бројеви. (Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације, значајни празници и догађаји, честитања.</p> <p><i>Lis le texte et fais l'activité numéro 2 ! Il faut lire la consigne avant de faire l'exercice. Vous allez faire un projet sur votre ville/ quartier/ animal préféré. Réfléchis bien et réponds ! Vérifiez vos réponses ! Vous allez réécouter le dialogue, mais n'ouvrez</i></p>	<p>замењивање речи цртежом, проналажење недостајуће речи (употпуњавање низа, проналажење уљеза, осмосмерке и сл.), попуњавање формулара- пријава за конкурс, налепнице за пртљаг, писање честитки.</p>
			<p>Међупредметна повезаност</p>

		<p><i>pas encore vos livres !</i> Заповедни начин. Конструкција <i>il faut</i> са инфинитивом. Блиско будуће време (<i>futur proche</i>). (Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом.</p> <p><i>J'habite dans une maison au centre de la ville.</i> <i>A quelle heure tu te lèves ? Tous les matins je me lève à 8 heures.</i> <i>D'habitude, nous mangeons à 14 heures.</i> <i>Qu'est-ce que tu fais ? Je regarde la télé.</i> <i>Mon frère va à la piscine tous les jours, il adore nager.</i> <i>Elle est forte en biologie, mais très faible en allemand.</i> Предлози. Питања са упитним речима (<i>que, quel, quand</i>). Редни бројеви до 20. Прилози за време (<i>maintenant, toujours</i>). Садашње време фреквентних глагола, рачунајући и повратне. (Интер)културни садржаји: породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања.</p> <p><i>Au Moyen Âge les chevaliers vivaient au château.</i> <i>Les frères Lumière ont inventé le cinéma.</i> <i>Comment as-tu passé le week-end ?</i> <i>Avez-vous déjà visité la France ?</i></p>	<p>Српски језик (Уочавање разлика у језичким системима, употреба времена, граматичких садржаја и сл)</p> <p>Информатика и рачунарство (писање и слање мејлова, развијање дигиталне писмености)</p>
--	--	--	--

			<p><i>Quand ma mère était jeune, elle faisait du basket. Tu as fait ton travail de géographie ? J'ai appelé Sophie, mais elle n'a pas répondu.</i></p> <p>Сложени перфект. Заповедни начин. Питања интонацијом и инверзијом. Питања са упитним речима (<i>où, comment</i>). Негација (<i>ne/ n'... pas</i>). (Интер)културни садржаји: историсјки догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости.</p> <p><i>Qu'est-ce que tu aimerais faire quand tu seras grand? Cet après-midi je vais sortir avec mes cousins. La semaine prochaine j'aurai 13 ans. Samedi soir j'organiserai une boum, j'inviterai mes copains. Je t'aiderai à faire ton devoir de biologie. Cette BD, je vais la lire pendant les vacances.</i></p> <p>Блиски футур (<i>futur proche</i>) Футур први (<i>futur simple</i>) Кондиционал глагола <i>aimer</i>. Питања са упитним речима (<i>que</i>). Присвојни придеви. (Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом</p> <p><i>J'ai mal à la tête/ à la gorge/ au pied. Tu es fatigué ? La musique classique m'intéresse beaucoup.</i></p>	
--	--	--	--	--

		<p><i>J'ai envie de sortir /de me reposer. J'ai besoin de dormir/ de manger. Je vais me coucher maintenant. Faites attention ! Ne parlez pas ! Oh, quel dommage ! Je suis désolée !</i></p> <p>Заповедни начин. Изрази са глаголима <i>avoir</i> и <i>être</i>. Садашње време фреквентних глагола, рачунајући и повратне. (Интер)културни садржаји: мимика и гестикалација; интересовања, хоби, забава, разонода, спорт и рекреација.</p> <p><i>Je suis chez Michel. Il habite près de chez moi. Pour venir chez nous, prenez la première rue à droite, puis la deuxième à gauche. Vous devez tourner à gauche au deuxième feu. Le cinéma se trouve à côté du supermarché. Où est-elle ? Je pense qu'elle est restée chez elle. Je vais à la bibliothèque. Elle se trouve entre le musée et le collègue.</i></p> <p>Питање интонацијом. Презент фреквентних глагола. (Интер)културни садржаји: јавни простор; типичан изглед места.</p> <p><i>Est-ce que il y a des places libres dans la salle ? Oui, vous pouvez entrer. Vous ne pouvez pas passer par ici. Ce n'est pas possible.</i></p>	
--	--	--	--

			<p><i>Vous devez déposer votre sac à la réception. Il est interdit de fumer dans la salle. Je ne peux pas sortir, je dois me préparer pour le test d'anglais. Il faut promener son chien chaque jour.</i></p> <p>Питање интонацијом и упитном конструкцијом <i>est-ce que</i>. Негација (<i>ne/ n'... pas</i>). Конструкција <i>il faut</i> са инфинитивом. Модални глаголи (Интер)културни садржаји: понашање на јавним местима; значење знакова и симбола.</p> <p><i>Nous avons des amis en France. Ils ont des jeux de société. Ils n'ont pas de lecteur DVD dans leur classe. Ces deux filles sont ses soeurs. J'ai un petit chien blanc. Ma cousine a aussi un chien, mais le sien est gris. A qui est ce parapluie, à toi ou à Pierre ?</i></p> <p>Негација (<i>ne/ n'... pas</i>). Присвојни придеви. Присвојне заменице. Конструкције за изражавање припадања (<i>à moi, à toi, à Pierre, à qui</i>). Презентативи (<i>c'est / ce sont...</i>) (Интер)културни садржаји: породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини.</p>	
--	--	--	--	--

			<p><i>Quelles sont tes loisirs préférés ? J'adore les jeux vidéo.</i> <i>Tu l'aimes beaucoup? Oui, je l'adore.</i> <i>La Suisse, c'est un très beau pays.</i> <i>Je n'aime pas la poésie, mais j'aime beaucoup les romans policiers.</i> <i>Tu préfères regarder les films à la télé ou à l'ordinateur ?</i> <i>Cette BD ne me plaît.</i> Питање интонацијом. Личне заменице у служби директног и индиректног објекта. Негација (<i>ne/ n'... pas</i>). Прилози за количину (<i>beaucoup, très</i>). Садашње време фреквентних глагола. (Интер)културни садржаји: уметност, књижевност за младе, стрип, музика, филм.</p> <p><i>Je pense qu'il faut l'aider. Moi aussi.</i> <i>Oui, tu as raison.</i> <i>Bien sûr, je suis d'accord avec lui.</i> <i>Non, je ne suis pas tout à fait d'accord.</i> <i>C'est bien/ ce n'est pas bien.</i> <i>Qu'est-ce que vous pensez de... ?</i> Наглашене личне заменице. Негација. Садашње време фреквентних глагола. (Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима.</p> <p><i>Combien d'enfants y a-t-il dans le parc ? Il y a quatre garçons et cinq filles.</i> <i>Cette guitare coûte 150 euros.</i></p>	
--	--	--	---	--

			<p><i>Je voudrais encore un peu de jus de fruits, s'il vous plaît. Il n'y en a plus.</i> <i>Qui est arrivé le premier ?</i> <i>Il habite dans le dixième arrondissement.</i> Основни бројеви до 1000. Редни бројеви до 20. Партитивно <i>de</i>. Кондиционал глагола <i>pouvoir</i> и <i>vouloir</i>. (Интер)културни садржаји: друштвено окружење; валуте циљних култура.</p>	
--	--	--	--	--

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА				
ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТ И ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
• вербална (монологска – усмено излагање,	Слуша, посматра, повезује ,учествује у мануелним	Употребљава језик у добро осмишљеним	- Ученици - Наставници	Посматрање и праћење, усмена

<p>дијалогска – разговор); Комуникативни приступ • метода читања / текстуална метода (метода рада на тексту); • метода писања; • аудитивна метода; • метода практичног рада; • метода илустративног рада; • демонстративна метода (нпр. културолошки артефакти). предавање; приповедање (причање прича); записивање; рад с радним листовима, текстовима из књига и других извора; интервју; питања и текстуални импулси; различите варијанте разговора (слободни или везани наставни говор, дискусије, дебате); дидактичка игра; игра по улогама; дијалогска игра; симулација</p>	<p>активностима (израда постера,паноа, видео презентација), игра по улогама, игре симулације, мини дијалози и сл. Слуша и повезује звучни материјал са текстом, одговара на питања, тражи информације из различитих извора(интернет, часописи,проспекти), преводи гест у исказ и исказ у гест, попуњава формуларе, пише мејлове и честитке, разгледнице и краће текстове.,уочава кључне речи у тексту,лице,род, препознаје везе између групе гласова,проналази речи које недостају,решава осмосмерке и укрштенице.</p>	<p>контекстима од интереса за ученике, прилагођава говор узрасту ученика, усмерава на коришћење аутентичних материјала, користи комуникативно интерактивни приступ настави,третира ученике као одговорне, креативне и активне учеснике у настави,обезбеђује рад на пројекту путем кога се остварује корелација са другим предметима, омогућује приступ и прихватање нових идеја,мери знања релевантним критеријумима, скреће пажњу на важност правилног писменог и усменог изражавања,унапређује квалитет и количину језичког материјала.</p>	<p>- Родитељи - Двориште - Учионица - Дидактичка средства и материјали - Уџбеници - Искуство ученика - Фотографије -постери - Краћи текстови - Интернет и едукативни сајтови Блог</p>	<p>провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања (кратке писмене провере од 15 минута)</p>
--	--	---	---	--

комуникативне ситуације; тимски рад; пројектни рад; самостална претрага на интернету; рад на компјутеру, у мултимедијалном окружењу.				
--	--	--	--	--

УКУПНО: 72 ЧАСА   ОБРАДА: 36   УТВРЂИВАЊЕ: 36

3.1.12. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Разред: 6.

Годишњи фонд часова: 72 часа

Циљ: Циљ наставе ТЕХНИКЕ И ТЕХОЛОГИЈЕ јесте да уводи ученике у свет технике и савремене технологије на занимљив и атрактиван начин, чиме се подстиче њихово интересовање за техничко стваралаштво;

омогућити ученицима да исказују властите креативне способности, да траже и налазе сопствена техничка решења и да се доказују у раду; систематизовано излагати ученике проблемским ситуацијама - расподела комплексних задатака на низ једноставнијих захтева, идентификовање елемента које ученик мора узети у разматрање приликом решавања проблемских ситуација, као и подстицање ученика на коришћење различитих когнитивних процеса као што су индуктивно и дедуктивно закључивање, поређење, класификација, предвиђање резултата, трансфер знања од познатог на непознато;

обезбедити услове да ученици на најефикаснији начин стичу трајна и применљива научно-технолошка знања и да се навикавају на правилну примену техничких средстава и технолошких поступака;

не инсистирати на запамћивању података, поготову мање значајних чињеница и теоријских садржаја који немају директну примену у свакодневном животу;

ради што успешније корелације одговарајућих садржаја, усклађивања терминологије, научног осмишљавања садржаја и рационалног стицања знања, умења и навика, неопходна је стална сарадња са наставницима *информатике и рачунарства, физике, математике, биологије и ликовне културе*, у циљу развоја међупредметних компетенција;

Кључни појмови: Грађевинарство, архитектура, урбанистички план, грађевински пројекат, Microsoft Office Visio 2003, Envisioneer Express 3.0, Google SketchUp, интернет, електронска пошта, природни и вештачки грађевински материјали, ручни алати, грађевинске машине, колективне и личне мере заштите на раду, путеви, железничке станице, аеродроми и луке, сеоско и градско насеље, етика становања, распоред просторија, технолошки процес биљне и сточарске производње, погонске, прикључне, комбиноване и специјалне машине пројекат, алгоритам, техн. документ. модел, макета, техничка документација, сечење, равнање, спајање, прецизност, економичност, занимања у грађевинарству

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ
1. Животно и радно окружење	<p>Значај и развој грађевинарства. Просторно и урбанистичко планирање. Култура становања у урбаним и руралним срединама. Распоред просторија и уређење стамбеног простора.</p> <p>Кућне инсталације (водоводна, канализациона и грејна).</p>	<p>ОСНОВНИ -уознавање са развојем и значајем грађевинарства и урбанизма препознавањ савремене културе становања класификује кућне инсталације</p> <p>СРЕДЊИ повезује развој и значај грађевинарства и урбанизма -разуме начин функционисања и примене кућних инсталација</p> <p>НАПРЕДНИ анализира карактеристике савремене културе становања разуме просторно и урбанистичко планирање</p>	<p>ЛИКОВНА КУЛТУРА: естетичка компетанција комуникација</p> <p>БИОЛОГИЈА: одговоран однос према околини одговоран однос према здрављу</p> <p>ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО: рад са подацима и информацијама дигитална компетенција</p>
2. Саобраћај	<p>Саобраћајни системи. Грађевински објекти у саобраћају. Коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају.</p>	<p>ОСНОВНИ класификује врсте саобраћајних објеката према намени -познаје правила безбедног понашања и кретања пешака и бициклисте у саобраћају</p> <p>СРЕДЊИ повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају -повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе</p>	<p>БИОЛОГИЈА: - одговоран однос према околини -одговоран однос према здрављу</p>

		<p>НАПРЕДНИ - демонстрира правилно и безбедно понашање пешака и бициклисте на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације</p>	
<p>3. Техничка и дигитална писменост</p>	<p>Поступци и фазе у реализацији грађевинских објеката (планирање, пројектовање, извођење грађевинских радова) Техничко цртање у грађевинарству.(прибор, котирање, размера, техничко писмо, симболи). Техничко цртање у грађевинарству. (котирање, размера, техничко писмо, симболи) Графичко представљање грађевинских објеката(скица, ортогонално пројектовање, цртеж у перспективи, хоризонтални и вертикални пресек Графичко представљање грађевинских објеката Графичко представљање грађевинских објеката Рачунарске апликације за једноставно цртање грађевинских објеката и унутрашње уређење стана Рачунарске апликације за једноставно цртање грађевинских објеката и унутрашње уређење стана Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација</p>	<p>ОСНОВНИ -скицира просторни изглед грађевинског објекта чита и црта грађевински технички цртеж уз помоћ наставника користи рачуарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката уз помоћ наставника креира дигиталну презентацију уз помоћ наставника СРЕДЊИ чита и црта грађевински технички цртеж користи рачуарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката самостално креира дигиталну презентацију и представља је НАПРЕДНИ користи рачуарске апликације за техничко цртање грађевинских објеката уважавајући потребе савремене културе становање успешно креира дигиталну презентацију и презентује је</p>	<p>ЛИКОВНА КУЛТУРА: естетичка компетанција комуникација БИОЛОГИЈА: одговоран однос према околини одговоран однос према здрављу ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВ: рад са подацима и информацијама решавање проблема -дигитална компетенција</p>

<p>4. Ресурси и производња</p>	<p>Подела, врсте и карактеристике грађевинских материјала Конструктивни елементи грађевинског објекта. Системи градње у грађевинарству. Врсте грађевинских објеката. Техничка средства у грађевинарству. Енергетика у грађевинарству. Обновљиви извори енергије. Мере за рационално и безбедно коришћење топлотне енергије у грађевинарству Организација рада у пољопривредној производњи. Прехрамбена технологија у пољопривредној производњи. Техничка средства у пољопривредној производњи. Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди и заштита животне средине. Занимања у области грађевинарства и пољопривредне производње Моделовање машина и уређаја у грађевинарству, пољопривреди или модела који користе обновљиве изворе енергије</p>	<p>ОСНОВНИ препознаје основне грађевинске материјале препознаје грађевинске и пољопривредне машине и алате описује занимања у области грађевинарства пољопривреде израђује модел грађевинске и пољопривредне машине уз помоћ наставника СРЕДЊИ повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова -повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране израђује модел грађевинске и пољопривредне машине НАПРЕДНИ реализује активност која указује на важност рециклаже образлаже на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије успешно израђује модел грађевинске и пољопривредне машине</p>	<p>ЛИКОВНА КУЛТУРА: естетичка компетанција комуникација БИОЛОГИЈА: одговоран однос према околини одговоран однос према здрављу ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО: рад са подацима и информацијама дигитална компетенција</p>
---------------------------------------	--	---	--

**5.
Конструкторско
моделовање**

Рад на пројектном задатку.
Истраживање информација, долажење до идеје уз помоћ ИКТ-а. Планирање сопственог производа и израда техничке документације Креирање планске документације и израда техничке документације.
Организација радног места. Избор материјала и алата.
Мерење и обележавање на материјалу Рад на пројектном задатку.
Израда макете грађевинског објекта, модела техничког средства/уређаја у енергетици, грађевинарству или пољопривреди од различитих материјала. Рад на пројектном задатку.
Израда макете/модела ручном и машинском обрадом од различитих материјала. Рад на пројектном задатку.
Израда макете/модела ручном и машинском обрадом од различитих материјала Рад на пројектном задатку.
Израда макете/модела ручном и машинском обрадом од различитих материјала.Представљање производа (маркетинг). Одређивање тржишне вредности и продаја производа.
Финансијски извештај.

ОСНОВНИ

уз помоћ наставника, или успешнијих ученика у тиму, израђује техничку документацију, макету и модел пољопривредне или грађевинске машине уз помоћ наставника или успешнијих ученика у тиму безбедно изводи радне операције

СРЕДЊИ

самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта самостално проналази информације потребне за израду макете и модела самостално креира планску документацију користећи програм за обраду текста припрема и организује радно окружење самостално израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата, машина у складу са принципима безбедности на раду

НАПРЕДНИ

успешно израђује техничку документацију, макету и модел пољопривредне или грађевинске машине успешно израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата, машина у складу са принципима безбедности на раду чествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење модела/макете -одређује реалну вредност израђене макете/модела укључујући оквирну процену трошкова

ЛИКОВНА КУЛТУРА:
естетичка компетанција
БИОЛОГИЈА:
одговоран однос према околини
одговоран однос према здрављу
ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО:
рад са подацима и информацијама
-дигитална компетенција

ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
-вербална -графички рад -демонстрациона -практичан рад -текстуално-графичка -истраживачки рад - разговор	-пажљиво прати излагање наставника и осталих ученика користи различите изворе знања проналази нове информације уочава разликује упоређује класификује износи своје мишљење уређује и презентује закључује процењује сопствени рад и напредак -црта -повезује изглед објекта у простору и равни -повезује ранија знања са новим сазнањима -примењује научено -пажљиво и одговорно претражује и користи интернет -развија осећај прецизности и уредности -именује дискутује	организатор и реализатор наставе презентује усмерава ученика подстиче на размишљање развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење прати напредовање ученика наводи ученике на одговарајуће закључке Упознаје их са напретком архитектуре и грађевинарства од праисторије до данашњег доба -подстиче на размену искустава и усмерава дискусију -утиче на развој свести ученика о значају правилног понашања у саобраћају -утиче на развој свести ученика о значају и примени техничког цртања, као начина комуникације у техници, -истиче неопходност правилног понашања на мрежи (интернету) развија осећај ученика за простор, тачност, уредност, прецизност и одговорност	Ученици Наставници Родитељи Двориште Учионица -Саобраћајни полигон Дидактичка средства и материјали Уџбеници -Технички цртежи Искуство ученика Фотографије Сlike Краћи текстови Апликације	Формативно и сумативно оцењивање Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, тематске провере знања, годишња провера знања). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима. У процесу оцењивања прате се и вреднују све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност и др).

	<ul style="list-style-type: none"> -израђују моделе -анализира -оцењује квалитет часа -усваја и примењује знања, развија вештине, ставове, одговорност и самосталност -одабира налази решење формира идеју израђује техничку документацију планира и реализује сопствени производ ствара (мери, обележава, обрађује...) -контролише -презентује 	<ul style="list-style-type: none"> -подстиче ученика на истраживање, увиђање, закључивање, упоређивање -развија разумевање за неопходност рационалног коришћења материјала и енергената -помаже у изради модела -подстиче на развој предузетничких способности (економичност и квалитет израде, начин представљања, изградњи и одбрани ставова...) -упознаје ученике са правилима рада у групи, поделом посла и одговорностима, са динамиком и роковима за реализацију пројектних давалац повратне информације неко ко охрабрује -саветује и одговара на питања ученика -утиче на развој свести ученика о значају примене теоријских знања за израду предмета који имају употребни карактер и могу се користити у реалном окружењу -помаже у избору материјала 		
--	---	---	--	--

3.1.13. ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Годишњи фонд часова: 72 часа

Циљ: Циљ учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.

Кључни појмови: машинство, саобраћај, техничка документација, енергетика, заштита личне безбедности и животне средине, предузимљивост и иницијатива

Разред: 7.

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ
1. ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	Појам, улога и развој машина и механизма. Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде. Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи. Зависност очувања животне средине од технологије.	– повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; – повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава; – анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине; – истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству;	Физика Математика Ликовна култура Информатика и рачунарство Биологија
2. САОБРАЋАЈ	Машине спољашњег и унутрашњег транспорта. Подсистеми код возила друског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони). Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају.	– разликује врсте транспортних машина; – повеже подсистеме код возила друског саобраћаја са њиховом улогом; – провери техничку исправност бицикла; – демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда;	Физика
3. ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА	Специфичности техничких цртежа у машинству.	– самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно	Физика Математика

ПИСМЕНОСТ	Ортогонално и просторно приказивање предмета. Коришћење функција и алата програма за ЦАД. Основне компоненте ИКТ уређаја. Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса.	приказивање; – користи ЦАД технологију за креирање техничке документације; -управља моделима користећи рачунар; – објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја;	Ликовна култура Информатика и рачунарство
4. РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине. Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.). Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила). Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде). Елементи машина и механизма (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи). Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња. Појам, врсте, намена и конструкција робота	аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи; – идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене; – користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења; – врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду; – објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру; – образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса; – објасни основе конструкције робота; – класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом;	Биологија Хемија Математика Информатика и рачунарство

	<p>(механика, погон и управљање). Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни). Моделовање погонских машина и/или школског мини робота.</p>		
<p>5. КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ</p>	<p>Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка. Самосталан/тимски рад на пројекту. Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација. Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду. Представљање идеје, поступака израде и производа. Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума. Употреба електронске кореспонденције са циљем унапређења производа. Одређивање оквирне цене трошкова и вредност израђеног модела.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; – изради производ у складу са принципима безбедности на раду; – тимски представи идеју, поступак израде и производ; – креира рекламу за израђен производ; – врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; – процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.) 	<p>Информатика и рачунарство</p>

	Креирање рекламе за израђен производ.			
НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА				
ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
<ul style="list-style-type: none"> - Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Амбијентално учење - Игра - Цртање - Учење кроз игру - Демонстрација (показивање) - Разговор - Учење по моделу 	<p>Слушање, памћење, посматрање, препознавање, упоређивање, уочавање, разликовање, именовање, разговор, постављање питања, причање, замишљање, описивање, цртање, бојење, читање, писање, анализирање, откривање, закључивање, образлагање, груписање, примењивање, сарађивање, процењивање, играње</p>	<p>Припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, иницирање, слушање, праћење, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор, читање, цртање</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици - Наставници - Родитељи - Двориште - Учионица - Дидактичка средства и материјали - Уџбеници - Искуство ученика - Фотографије - Слике - Краћи текстови - Касете - Апликације 	<p>Формативно и сумативно оцењивање Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, диктати, тематске провере знања, годишња провера знања, мерења брзине читања и писања). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.</p>

3.1.14.ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Разред: 6.(шести)

Број часова: 36 часова (обрада – 12 , остало – 24)

Циљ: Циљ наставе и учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Кључни појмови: ИКТ, дигитална писменост, рачунарство, пројекат

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ
1. Информацион о- комуникацион е технологије	Дигитални уређаји и кориснички програми. Управљање дигиталним документима. Рад са сликама. Рад са текстом. Рад са мултимедијалним презентацијама које садрже видео и аудио садржаје.	правилно користи ИКТ уређаје; креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом и програму за рад са мултимедијалним презентацијама; креира и обрађује дигиталну слику; самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа; уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје; чува и организује податке локално и у облаку;	Српски језик и књижевност Примена правописа Музичка култура слушање музике извођење музике стварање музике Ликовна култура савремена средства за цртање Сви предмети Коришћење едукативних мултимедијалних дискова и дигиталних уџбеника Израда мултимедијалних презентација

	<p>Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин у мрежном окружењу. Интернет сервиси.</p>	<p>одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу; разликује основне интернет сервисе; примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи;</p>	<p>Географија Проналажење информација на интернету (временска прогноза)</p>
--	--	--	---

2. Дигитална писменост	Правила безбедног рада на Интернету. Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја. Заштита приватности личних података и ауторских права.	приступа Интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом СС лиценцом; објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника; креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље); користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме); проналази и отклања грешке у програму;	Грађанско васпитање Понашање на Интернету Прикупљање информација Страни језици Интернет, друштвене мреже
3. Рачунарство	Основе изабраног програмског језика. Основне аритметичке операције. Уграђене функције. Ниске (стрингови). Структуре података. Гранање. Понављање. Основни алгоритми.	креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље); користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (потпрограме); проналази и отклања грешке у програму;	Математика Основне рачунске операције са целим бројевима Основне рачунске операције са рационалним бројевима
	Фазе пројектног задатка од израде плана до	сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала,	Грађанско васпитање Израда пројекта

4. Проектна настава	представљања решења. Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задатка.	представљању пројектних резултата и закључака; користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; вреднује процес и резултате пројектних активности.	(од идеје до презентације резултата) Сви предмети Израда пројектних задатака
----------------------------	--	---	---

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
<ul style="list-style-type: none"> - Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне Амбијентално учење Учење кроз игру - Демонстрација (показивање) - Разговор - Учење по моделу 	Слушање, памћење, посматрање, препознавање, упоређивање, уочавање, разликовање, именовање, разговор, постављање питања, описивање, цртање, читање, писање, анализирање, откривање, закључивање, образлагање, груписање, примењивање, сарађивање, процењивање, играње	Припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, иницирање, слушање, праћење, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор	Ученици Наставници Родитељи Дигитална учионица Уџбеник Искуство ученика Фотографије Текстови Апликације	Формативно и сумативно оцењивање Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, практичан рад на рачунару).

3.1.15.ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ учења Информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.

Разред:**Седми**

Годишњи фонд часова **36 часова**

ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	МЕЂУПРЕДМЕТ НА ПОВЕЗАНОСТ
<ul style="list-style-type: none"> – разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; – користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста; – објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; – креира растерску слику у изабраном програму; – креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформацију слике; – креира гиф анимацију; – креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана; 	ИКТ	<p>Обележавање логичке структуре и генерисање прегледа садржаја текстуалног документа. Карактеристике рачунарске графике (пиксел, резолуција, RGB и СМУК модели приказа боја, растерска и векторска графика).</p> <p>Рад у програму за растерску графику.</p> <p>Рад у програму за векторску графику.</p> <p>Израда гиф анимација.</p> <p>Коришћење алата за снимање екрана.</p>	<p>Српски језик</p> <p>Ликовна култура</p> <p>ТИТ</p>
– разликује појмове URL, DNS, IP адреса;	ДИГИТАЛНА	URL, DNS, IP адреса.	Сви предмети:

<ul style="list-style-type: none"> – објасни појмове хипервеза и хипертекст; – креира, форматира и шаље електронску пошту; – обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности; – препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити; – сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа; – подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији; 	ПИСМЕНОСТ	<p>Хипервеза и хипертекст. Електронска пошта, креирање налога, слање и пријем поште. Електронска пошта (контакти, безбедност, нежељена пошта). Рад на дељеним документима (текстуалним документима / презентацијама/упитницима...) у облаку.</p>	проналажење података на интернету
<ul style="list-style-type: none"> – уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике; – употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; – планира, опише и имплементира решење једноставног проблема; – проналази и отклања грешке у програму; 	РАЧУНАРСТВО	<p>Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у области 2Д графике. Основне карактеристике изабране графичке библиотеке. Методе за исцртавање основних геометријских облика. Подешавање боја и положаја објеката. Примена петљи и случајно генерисаних вредности на исцртавање геометријских облика.</p>	Математика Физика ТИТ

<p>– сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка;</p> <p>– креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације;</p> <p>– креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка;</p> <p>– поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника;</p> <p>– вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.</p>	<p>ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК</p>	<p>Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења.</p> <p>Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима.</p> <p>Вредновање резултата пројектног задатка.</p>	<p>Сви предмети: прикупљање и анализа података приликом реализације пројекта</p>
--	-------------------------------------	---	--

НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
Кооперативна Интерактивна Перцептивне Демонстрација(показивање) Амбијентално учење Разговор Учење по моделу Учење путем открића	Слушање, памћење, посматрање, препознавање, уређивање, уочавање, разликовање, именовање, разговор, постављање питања, причање,	Припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, иницирање, слушање, праћење, процењивање, идентификовање, поређење, одлучивање, разговор,	Ученици Наставници Родитељи Дигитална учионица Уџбеник Искуство ученика Фотографије Слике ЦД	Формативно и сумативно оцењивање Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености прописаних исхода (разговор, посматрање, десетоминутне провере знања, учешће у пројектима, рад на

	<p>замишљање, описивање, цртање, читање, писање, анализирање, откривање, закључивање, образлагање, груписање, примењивањ, сарађивање, процењивање, играње</p>	цртање	Апликације Интернет	рачунару)
--	---	--------	------------------------	-----------

3.1.16. ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Теме	Садржају	Исходи	Међупредметне компетенције
STARTER UNIT	<p>Be (Present) (<i>I'm 12 years old. My parents aren't from the UK. What's your surname?</i>)</p> <p>Possessive 's (<i>When is your father's birthday? What are your grandparents' names?</i>)</p> <p>Possessive Adjectives (<i>His parents are from Spain. Their house</i></p>	<p>- користи глагол <i>to be</i> у садашњем времену;</p> <p>- тражи информације о другима и пружи информације о себи користећи глагол <i>to be</i>;</p> <p>- разуме и користи саксонски генитив;</p> <p>- разуме и користи присвојне придеве.</p>	<p>У оквиру уџбеника посебно ће се развијати међупредметне компетенције:</p> <p>- комуникација,</p> <p>- компетенција за целоживотно учење,</p> <p>- одговоран однос према околини,</p> <p>- одговорно учешће у демократском друштву,</p> <p>- сарадња,</p>

	<p><i>is in the countryside.)</i> Everyday Objects <i>(toy, torch, lipstick, headphones, USB stick, comb, toothbrush)</i> Have got (<i>Have you got a comb? Yes, I have. She hasn't got a lipstick.</i>) Possessive Pronouns (<i>The bag is mine. The toys are theirs.</i>)</p>	<p>- именује и користи основне предмете; - користи глагол <i>have got</i> у садашњем времену; -разуме и користи присвојне заменице.</p>	<p>- одговоран однос према здрављу, - дигитална компетенција, - решавање проблема.</p>
<p>WELCOME TO OUR BOARDING SCHOOL</p>	<p>Crescent School Opposites (<i>tiny-huge, close-far, in front of-behind</i>) Places, Furniture and Clothes (<i>city, village; trousers, cardigan, uniform; bed, desk, wardrobe</i>) There is / There are (<i>There is a garden behind the school. There are some bookshelves in the boys' room.</i>) Present Simple (<i>He goes to a boarding school. They don't</i></p>	<p>- разуме текст о интернату у Енглеској; - именује антониме придева, прилога и предлога; - препозна и именује лексику у вези са одећом, намештајем и именима места; - разуме и користи конструкцију <i>There is / There are (+a/an, some, any)</i>.</p>	

	<p><i>spend a lot of time in their room. Where does he come from?)</i></p> <p>Appearance (<i>He's got black hair and green eyes. She's of average height. He's got a beard and a moustache. She wears glasses.</i>)</p> <p>What Do They Look Like?</p> <p>Adverbs o Frequency (<i>always, usually, often, sometimes, hardly ever, never</i>)</p> <p>Personality (<i>lazy-hard-working, polite-rude, cheerful-serious, honest-dishonest, generous-mean</i>)</p> <p>To look like / To be like (<i>What is she like? What does she look like?</i>)</p> <p>Hobbies and Interests (<i>reading magazines, bird-watching, listening to music, cycling, chatting on the internet...</i>)</p>	<p>- разуме и користи потврдни, одрични и упитни облик глаголског времена <i>Present Simple</i>.</p> <p>- именује и користи лексику у вези са описивањем људи;</p> <p>- разуме монолог на ЦД-у.</p> <p>- именује и користи прилоге за учесталост.</p> <p>- именује и користи лексику у вези са људским особинама;</p> <p>- разуме разлику између питања <i>What is she like?</i> и <i>What does she look like?</i> и да на њих одговори.</p> <p>- именује и користи лексику у вези са хобијем и интересовањима;</p> <p>- разуме и користи</p>	
--	--	---	--

	<p>Talking About Likes and Dislikes (<i>Do you like dancing? I don't mind it. What about you? I prefer playing sports.</i>)</p> <p>Boarding Schools</p> <p>A Personal Profile</p>	<p>изразе за допадање и недопадање.</p> <p>- разуме текст о интернатима у Енглеској;</p> <p>- уради пројекат у коме ће описати описати своју идеалну школу.</p> <p>- напише лични профил по моделу у коме укратко описује себе користећи граматику и лексику из лекције.</p>	
<p>A SECRET STAIRCASE</p>	<p>A Sudden Discovery</p> <p>Housework (<i>do the washing-up, clean the windows, take out the rubbish, tidy your room, clean the windows</i>)</p> <p>Have to (<i>We have to do the ironing. She doesn't have to do any housework.</i>)</p> <p>Present Continuous (<i>I'm studying. He isn't cycling. Who are you talking to?</i>)</p>	<p>- разуме дијалог о изненадном открићу и логички закључи које реченице недостају у тексту;</p> <p>- препозна и именује лексику у вези са кућним пословима;</p> <p>- разуме и користи глагол <i>have to</i> за изражавање обавезе.</p> <p>- разуме и користи глагол глаголско време <i>Present Continuous</i> за радње које се тренутно</p>	

	<p>Jobs (<i>reporter, model, chef, firefighter, detective, vet, nurse, singer, police officer, mechanic</i>)</p> <p>What Do They Do?</p> <p>Present Simple and Present Continuous (<i>I often play football. I'm not playing football now.</i>)</p> <p>State Verbs (<i>like, hate, prefer, believe, understand, want, need</i>)</p> <p>Collocations with DO and MAKE (<i>do a test/project/your homework/exercise/ your best; make noise/ a mess/an effort/trouble/an excuse</i>)</p> <p>Talking About Obligations and Prohibitions (<i>We have to do homework every day. You mustn't make noise in the evening.</i>)</p> <p>Unusual Jobs</p> <p>Zero Conditional</p>	<p>дешавају.</p> <ul style="list-style-type: none"> - препозна и користи лексику у вези са професијама; - разуме дијалог на ЦД-у; - опише којим пословима жели/не жели да се бави у будућности. - разликује и користи глаголска времена <i>Present Simple</i> и <i>Present Continuous</i>; - разуме и користи статичне глаголе. - разуме и користи колокације за глаголима <i>do</i> и <i>make</i>; - разговара о обавезама и забранама користећи глаголе <i>must, mustn't, have to</i> и <i>don't have to</i>. - разуме текст о необичним пословима; 	
--	---	---	--

	<p><i>(Ice melts if you heat it.)</i></p> <p>Family members <i>(uncle/aunt, nephew/niece, husband/wife, grandson/granddaughter)</i></p> <p>A Description of a Picture (Photograph)</p>	<p>- уради пројекат у коме ће описати свој посао из снова;</p> <p>- разуме и користи Нулти Кондиционал.</p> <p>- препозна и именује лексику у вези са члановима породице</p> <p>- опише породичну фотографију користећи одговарајућу граматику и лексику из целе лекције.</p>	
THE LAST SCENE	<p>A Room in the Attic Be (Past) <i>(They keys were on the desk. She wasn't born in England.)</i></p> <p>Pronouns and Adverbs (with EVERY, SOME, ANY, NO) <i>(everybody, something, anywhere, no one)</i></p> <p>Past Simple (Regular and Irregular Verbs) <i>(They watched different scenes. They knew it had to be somewhere.)</i></p>	<p>- разуме наративни текст у прошлом времену;</p> <p>- користи потврдни и одрични облик глагола <i>to be</i> у прошлом времену;</p> <p>- именује и користи заменице и прилоге са <i>every, some, any</i> и <i>no</i>.</p> <p>- разуме и користи просто прошло време правилних и неправилних глагола.</p> <p>- разуме и користи</p>	

	<p>Film (<i>director, actor, act, perform, play, camera, projector, screen</i>)</p> <p>Who Invented Film?</p> <p>Past Simple (<i>Questions</i>) (<i>Were they French? What did he write? Who directed E.T.?</i>)</p> <p>Life Events (<i>grow up, graduate from university, move to a big city...</i>)</p> <p>Types of TV Programmes (<i>chat/game/ reality show, news, advert, documentary...</i>)</p> <p>Talking About Films and TV Programmes (<i>What did you watch? Awe watched a game show. What was on? A film. What was it about?</i>)</p> <p>Adjectives Ending in -ed and -ing (<i>amazing/amazed, tiring/tired...</i>)</p> <p>Film and Cinema</p> <p>Used to (People used to watch films only at the cinema. My</p>	<p>лексику у вези са филмом;</p> <p>- разуме дијалог на ЦД-у;</p> <p>- опише свих омиљеног глумца/глумицу или филмског лика.</p> <p>- поставља и одговара на питања користећи просто прошло време;</p> <p>- разуме и користи лексику у вези са важним животним догађајима.</p> <p>- разуме и користи лексику у вези са различитим телевизијским емисијама;</p> <p>- води разговор о филмовима и ТВ емисијама;</p> <p>- разуме разлику између придева који се завршавају суфиксима <i>-ed</i> и <i>-ing</i> и правилно их користи.</p> <p>- разуме текст о историји филма;</p> <p>- уради пројекат у</p>	
--	---	---	--

	<p>grandparents didn't use to have a colour TV when they were children.)</p> <p>Film Genres (action, science fiction, fantasy, comedy, thriller, romance, horror, cartoon)</p> <p>Film Review</p>	<p>коме ће описати свог омиљеног глумца или глумицу;</p> <p>- разуме конструкцију <i>used to + infinitive</i></p> <p>- именује и користи лексику у вези са различитим филмским жанровима;</p> <p>- напише филмски приказ.</p>	
MYSTERY	<p><i>A Strange Incident</i></p> <p><i>Prepositions of Movement 1</i> (<i>into, across, down, towards, out of, past, up, around</i>)</p> <p><i>Adverbs of Manner</i> (<i>suddenly, carefully, fast, well...</i>)</p> <p><i>Past Continuous</i> (<i>They were sleeping. It wasn't raining. What were you doing?</i>)</p> <p><i>The Middle Ages</i> (<i>court, reign, the Crusades, knight, crown, armour...</i>)</p>	<p>- разуме текст о необичном догађају;</p> <p>- именује и користи предлоге који означавају кретање;</p> <p>- разуме и користи прилоге за начин.</p> <p>- разуме и користи трајно прошло време (<i>the Past Continuous Tense</i>).</p> <p>- разуме и именује лексику у вези са Средњим веком;</p> <p>- разуме дијалог на ЦД-у;</p>	

	<p>The Lost Treasure Past Simple and Past Continuous (<i>King John was travelling to Norfolk when he suddenly got ill.</i>) Prepositions of Movement 1 (<i>on, off, along, through, over, under</i>) Giving and Responding to News (<i>Guess what! I got an A in the maths test! Wow! Congratulations!</i>) Adjectives Ending in -ous and Synonyms (<i>dangerous, courageous, adventurous, mysterious; weird-strange, awful-terrible, courageous-brave, fantastic-brilliant</i>) Myths and Legends Collocations with GET (<i>get close, get stuck, get lost...</i>) A Story A School</p>	<p>- разликује и користи глаголска времена <i>Past Simple</i> и <i>Past Continuous</i>;</p> <p>- именује и користи предлоге који означавају кретање;</p> <p>- разуме и користи изразе за саопштавање вести и реаговања на вести;</p> <p>- разуме и именује придеве који имају наставак <i>-ous</i> и синониме придева из дијалога.</p> <p>- разуме текстове о краљу Артуру и Робину Худу;</p> <p>- уради пројекат о миту или легенди из своје земље.</p> <p>- разуме и именује колокације са глаголом <i>get</i>;</p> <p>- напише причу користећи одговарајућу граматику и лексику из целе лекције.</p> <p>- разуме дијалог о</p>	
--	---	---	--

	<p>Competition Sports and Games <i>(boxing, athletics, chess, bowling, scuba diving, darts, pool, fencing)</i></p> <p>Nouns Ending in -ation and -ition <i>(imagination, competition, definition, combination)</i></p> <p>Present Perfect <i>(ever, never, just, already, yet) (I've just had an idea. I've already said that. Have you ever played chess?)</i></p> <p>Geographical Features <i>(sea, ocean, desert, mountain, lake, waterfall...)</i></p> <p>The Largest Lake in the World</p> <p>Comparison of adjectives <i>(My best friend is taller than me. She is the best student in our class.)</i></p> <p>Numbers <i>(three thousand, two hundred and fifty-nine)</i></p>	<p>школском такмичењу; - именује и користи лексику у вези са различитим спортовима и играма; - разуме и користи именице које се завршавају наставцима <i>-ation</i> и <i>-ition</i>.</p> <p>- разуме и користи <i>Present Perfect</i> са прилозима <i>ever, never, just, already</i> и <i>yet</i>.</p> <p>- именује и користи лексику у вези са географским обележјима; - разуме дијалог на ЦД-у; - разуме и користи компаративе и суперлативе придева; - користи и правилно чита вишецифрене бројеве.</p> <p>- именује и користи</p>	
--	--	--	--

	<p><i>Experiences (take part in a competition, ride a horse, go abroad, sing in a choir...)</i> <i>Talking About Experiences</i> <i>(Have you ever swum in an ocean? I haven't, but I'd like to.)</i> The UK and the USA Comparison of Equality (The USA is not as big as China. Matt is as tall as Jack.) Articles Geography Quiz</p>	<p>лексику у вези са различитим искуствима; - води разговор о личним искуствима користећи <i>Present Perfect</i> и <i>Past Simple</i>. - разуме текстове о Уједињеном Краљевству и Сједињеним Америчким Државама; - уради пројекат у коме ће описати земљи коју је посетио или коју би желео да посети; - разуме и користи поређење придева по једнакости. - разуме и користи одређени и нулти члан уз географске појмове; - састави географски квиз користећи уџбеник из географије или интернет.</p>	
IN THE FOREST	<p>Treasure Hunt Animals (<i>deer, robin, mole, woodpecker,</i></p>	<p>- разуме дијалог из три дела; - именује и користи</p>	

	<p><i>hedgehog...)</i> Can / Can't (<i>I can ride a bicycle, but I couldn't do it when I was two years old.</i>)</p> <p>Present Perfect (for, since) (<i>They have been away for over an hour. We've done a lot since you left.</i>)</p> <p>Parts of the Body (<i>shoulder, back, arms, chin, neck, elbow...)</i></p> <p>The Wooden Box Present Perfect and Past Simple (<i>She has already written an email. She wrote it an hour ago.</i>)</p> <p>Articles</p> <p>Health Problems (<i>I've got a sore throat. My knee hurts.</i>)</p> <p>Asking for and Giving Advice (<i>What's the matter? What should I do? You should see a doctor.</i>)</p> <p>Should / Shouldn't (<i>You should take</i></p>	<p>лексику у вези са животињама; - користи модални глагол <i>can</i> (и прошли облик <i>could</i>) за изражавање способности. - користи <i>Present Perfect</i> са прилозима <i>for</i> и <i>since</i> за радње које су почеле у прошлости и још увек трају. - именује и користи лексику у вези са деловима тела; - разуме дијалог на ЦД-у. - разликује и користи глаголска времена <i>Present Perfect</i> и <i>Past Simple</i>; - разуме основне разлике у употреби нултог, одређеног и неодређеног члана. - именује и користи лексику у вези са здравственим проблемима;</p>	
--	---	--	--

	<p><i>some medicine. You shouldn't go to school today.)</i></p> <p>Pets</p> <p>An Online Problem Page</p>	<ul style="list-style-type: none"> - користи изразе да тражење и давање савета; - разуме и користи модални глагол <i>should</i> за изражавање савета. - разуме текст о необичним кућним љубимцима; - уради пројекат у коме ће описати свог идеалног кућног љубимца. - напише кратак коментар у коме ће дати одговарајући савет на основу дате ситуације. 	
CLEVER KIDS	<p><i>A Letter of Goodbye Adjectives Ending in -Y and -FUL (useful, colourful, noisy, angry...)</i></p> <p><i>Phrasal Verbs (find out, come across, give up, get on, look forward to)</i></p> <p><i>Present Continuous (for the future) (I'm going to the cinema on Saturday. What</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - разуме текст који је написан у форми писма; - разликује и користи придеве који се завршавају наставцима -у и -ful; - разуме значења фразних глагола из текста; - разуме и користи <i>Present Continuous</i> за изражавање 	

	<p><i>are you doing this evening?)</i> Be Going To (<i>He's going to study medicine. Are you going to live abroad?)</i></p> <p>Shapes and Materials (<i>round, oval, triangular; plastic, gold, silver...</i>)</p> <p>Behind the Pictures Will / Won't (<i>I'll help you. I think it'sll be warm and sunny. I'll open the window</i>)</p> <p>Technology (<i>domestic robot, ebook, GPS tracker instant messaging apps...</i>)</p> <p>First Conditional (<i>If I find out anything, I will call you immediately.</i>)</p> <p>Clothes and Accessories (<i>tracksuit, sunglasses, earrings, flip-flops...</i>)</p> <p>Shopping for Clothes (<i>Can I help you? Yes,</i></p>	<p>будућности. - разуме и користи структуру <i>be going to + infinitive</i> за планове и намере у будућности.</p> <p>- именује и користи лексику у вези са различитим облицима и материјалима; - разуме дијалог на ЦД-у. - разуме и користи <i>will / won't + infinitive</i> за изражавање предвиђања у будућности, одлука донетих у тртенутку говора и понуда/обећања; - именује и користи лексику у вези са технологијом; - разуме и користи Први кондиционал. - именује и користи лексику у вези са одећом и модним детаљима; - користи изразе који се</p>	
--	--	--	--

	<p><i>I'm looking for a dress. How much is it?)</i></p> <p>One / Ones / Another / Another one (<i>This one looks nice. Have you got another pair in red?</i>)</p> <p>Too / Enough (<i>It's too expensive. It isn't comfortable enough.</i>)</p> <p>Superstitions (<i>Many of the worlds most popular sports</i>)</p> <p>An Email</p>	<p>употребљавају при куповини одеће;</p> <p>- разуме и користи заменице <i>one, ones, another</i> и <i>another one</i> како би се избегло понављање именице или именичке фразе;</p> <p>- разуме и користи прилоге <i>too</i> и <i>enough</i> уз придеве.</p> <p>- разуме текст о празноверним радњама;</p> <p>- уради пројекат у коме ће описати неке необичне празноверне радње или празноверне радње које се упражњавају у Србији.</p> <p>- напише имејл другу/другарици користећи глаголске облике за изражавање садашњости, прошлости и будућности.</p>	
THE END	<p>The Food Festival Food and Drink (<i>beef, lamb, stew,</i></p>	<p>- разуме дијалог и логички закључи које реченице</p>	

	<p><i>spices, main course...)</i> Cooking (<i>chop, peel, fry, boil, add</i>) Countable and Uncountable Nouns (<i>How much lamb, How many carrots, a little sugar, a few apples</i>) Fruit (<i>blackberry raspberry, watermelon, pomegranate...)</i> Who Was Mr Hitchins? Tense Review (<i>What does he do? What is he doing now? I have played tennis since I was six. I played tennis last month.</i>) Direct and Indirect Object (<i>He sent him a letter.</i>) Nouns Ending in -NESS, -MENT and -Y (<i>sadness, difficulty, achievement...)</i> Negative Prefixes (-un, -in, -dis) (<i>unusual, dishonest, impossible...)</i></p>	<p>недостају у тексту; - именује и користи лексику у вези са храном и пићем; - именује и користи лексику у вези са начином припреме хране; - разликује и користи речи и изразе који се употребљавају уз бројиве и небројиве именице . - именује и користи лексику у вези са називима воћа; - разуме дијалог на ЦД-у. - разуме и користи глаголска времена која су обрађивана у току школске године; - разуме разлику између директног и индиректног објекта; - разликује и користи именице који се завршавају наставцима <i>-ness, -ment</i> и <i>-y</i>;</p>	
--	---	---	--

		- разликује различите негативне префиксе који иду уз одређене придеве.	
--	--	--	--

3.2.ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

3.2.1.ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Годишњи фонд часова: 36 часова

Циљ: Оспособљавање ученика за активно учешће у животу школе и локалне заједнице, проширивањем знања о демократији, њеним принципима и вредностима кроз практично деловање.

Кључни појмови: школа, локална заједница

Разред: 6.

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМ ЕТНА ПОВЕЗАНОСТ
1. УПОЗНАВАЊЕ ОСНОВНИХ ЕЛЕМЕНАТА ПРОГРАМА (6)	- Увод у програм: представљање циљева, задатка и садржаја програма и упознавање ученика са начином рада. - Упознавање са најзначајнијим појмовима из програма. - Мере и решења: проучавање уводног текста, размена мишљења, уочавање проблема у заједници, предлози могућих решења одређених проблема. - Правила и захтеви тимског рада: упознавање ученика са карактеристикама и правилима тимског рада. - Упознавање са	-Активно и одговорно учествује у животу друштва, проширивањем практичних знања о демократији, њеним принципима и вредностима. -Буде свестан права и обавеза. -Сараднички се понаша и итражава своје мишљење -Критички расуђује и одлучује. -Усмено излаже	Српски језик Информатика и рачунарство Ликовна култура Математика

	<p>корацима кроз које се реализује програм. - Студија одељења: упознавање ученика са изработом разредне студије, начином прикупљања материјала и прилога за презентацију и документацију за четири дела студије.</p>		
<p>2. ПРВИ КОРАК - УОЧАВАЊЕ ПРОБЛЕМА У ЗАЈЕДНИЦИ (4)</p>	<p>- Уочавање проблема у друштвеној заједници: ученици кроз дискусију идентификују честе проблеме заједнице и у групама попуњавају "Упитник за уочавање и анализу проблема".</p> <p>- Подела ученика у групе за прикупљање података о појединим проблемима и упућивање у начин коришћења "Упитника за прикупљање података". - Прикупљање података: - разговор са родитељима, наставницима и другим члановима заједнице, - коришћење штампаних извора и информација из медија. - Извештавање и дискусија о прикупљеним подацима сваке групе</p>		<p>Српски језик Информатика и рачунарство Ликовна култура Математик</p>
<p>3. ДРУГИ КОРАК - ИЗБОР ПРОБЛЕМА (1)</p>	<p>- Процењивање прикупљених података, дискусија о проблемима и избор заједничког проблема</p>		<p>Српски језик Информатика и рачунарство Ликовна култура Математик</p>

<p>4.</p> <p>ТРЕЋИ КОРАК - САКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА О ИЗАБРАНОМ ПРОБЛЕМУ (8) -</p> <p>5. ЧЕТВРТИ КОРАК</p>	<p>- Идентификовање извора информација: упознавање са изворима података. - Упознавање са техникама и поступцима прикупљања информација: разматрање са ученицима "Упутстава за добијање и документовање података", садржаја упитника и других поступака прикупљања података на терену (посете библиотекама, телефонирање, заказивање састанака, писање захтева...). - Подела на истраживачке тимове и припрема потребних материјала: припрема ученика за претходну најаву посете особама у организацијама и институцијама којима ће поставити питања из "документационих упитника". - Сакупљање података о изабраном проблему (може и као домаћи задатак): посете ученика различитим организацијама и институцијама и организовање гостовања особа из организација или институција које се баве решавањем изабраног проблема.</p>		<p>Српски језик Информатика и рачунарство Ликовна култура Математик</p>
---	--	--	--

<p>- ИЗРАДА СТУДИЈЕ (12)</p> <p>6. ПЕТИ КОРАК - ЈАВНА ПРЕЗЕНТАЦИЈА СТУДИЈЕ (1)</p> <p>7. ШЕСТИ КОРАК - ОСВРТ НА НАУЧЕНО (4)</p>	<p>Разговор о прикупљеним подацима</p> <p>Подела ученика на четири студијске групе: упознавање са деловима студије и задацима студијских група на основу "Упутстава за студијске групе". - Разврставање и класификовање сакупљених материјала према захтевима делова студије. - Критеријуми за израду студије: упознавање ученика мерилима за израду и процену студије. - Израда студије: ученици раде на два дела студије - показни део (пано) и документациони део. - Припрема за јавну презентацију: ученици се упознају са циљевима јавног представљања и припремају презентацију у складу са упутством (симулација презентације).</p> <p>Јавно представљање разредне студије: ученици пред жиријем и публиком представљају своје делове</p>		
---	--	--	--

	<p>разредне студије и одговарају на питања.</p> <p>- Разговор о томе шта су ученици и како научили: ученици самостално процењују искуства и вештине које су стекли током програма. - Израда кратког писаног осврта на научено као део документације: ученици бележе утиске о личном и заједничком раду и напредовању.</p>		
--	---	--	--

НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНИСТИ ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
<ul style="list-style-type: none"> - Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Амбијентално учење - Игра - Цртање - Разговор - Учење по моделу 	<p>Слушање, памћење, посматрање, препознавање, упоређивање, уочавање, разликовање, именовање, разговор, постављање питања, причање, замишљање, описивање, читање, писање, анализирање, откривање, закључивање,</p>	<p>Припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, иницирање, слушање, праћење, процењивање, идентификовање,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици - Наставници - Родитељи - Двориште - Учионица - Локална заједница - Дидактичка средства и материјали - Искуство ученика - Фотографије - Сlike 	<p>Формативно оцењивање. Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености</p>

	образлагање, груписање, примењивање, сарађивање, процењивање, играње	поређење, одлучивање, разговор	- Краћи текстови - Апликације - Стручна литература	прописаних исхода (разговор, посматрање). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.
--	---	-----------------------------------	--	---

3.2.2.ВЕРСКА НАСТАВА

РЕДНИ БРОЈ ТЕМЕ	Назив наставне теме/области	Број часова			ИСХОДИ
		Укупно по теми	Обрада	Остали типови часа	
1.	Увод	1	1		-моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе; - моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања - бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса.
2.	Припрема света за долазак Сина Божијег	8	4	4	- моћи да каже да су Јевреји пред долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе -моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштава - моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа - моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом;
3.	Увод у Нови Завет	7	4	3	- моћи да закључи да је доласком Исуса Христа Бог склопио Нови Завет са људима.

					<ul style="list-style-type: none"> - моћи да наведе неке од новозаветних књига и околности њиховог настанка - моћи да пронађе одређени библијски одељак; - моћи да каже да се Библија користи на богослужењима; - моћи да именује Јеванђелисте и препозна њихове иконографске симболе; - бити подстакнут на читање Светог Писма.
4.		9	5	4	<ul style="list-style-type: none"> - моћи да преприча догађај Благовести и да препозна да је то „почетак спасења“; - моћи да препозна службу анђела као гласника и служитеља Божијих; - моћи да препозна Богородичино прихватање воље Божије као израз слободе; - моћи да уочи да је за разлику од Еве, Богородица послушала Бога - моћи да преприча неке од догађаја из живота Пресвете Богородице и повеже их са Богородичиним празницима; - моћи да преприча библијски опис Рођења Христовог; - моћи да препозна да је Христос дошао на свет да сједини Бога и човека - моћи да преприча библијски опис Христовог Крштења, поста и кушања; - моћи да увиди контрадикторност између очекивања јеврејског народа спрам
5	Богочовек – Исус Христос				

					Христове личности - моћи да хронолошки наведе догађаје Страсне седмице
	Црква Духа Светог	11	6	5	- моћи да преприча догађаје Вазнесења и Педесетнице; - моћи да каже да је силаском Духа Светог на апостоле рођена Црква Христова; - моћи да именује неколико светих апостола и наведе неке од догађаја из њиховог живота; - моћи да уочи да су у Римском царству хришћани били гоњени и наведе неке од примера мучеништва; - моћи да објасни значај доношења Миланског едикта; - моћи да усвоји вредност толеранције међу људима различитих верских убеђења; - моћи да уочи у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса у 6. разреду.
УКУПНО:		36	20	16	

3.2.3.ХОР И ОРКЕСТАР

1. ЦИЉ ПРЕДМЕТА – Развијање интересовања,музикалности и креативности.СТИЦАЊЕ НАВИКЕ СЛУШАЊА И ИЗВОЂЕЊА МУЗИКЕ,ПОДСТИЦАЊЕ ДОЖИВЉАЈА КРОЗ ИЗВОЂЕЊЕ И СТВАРАЊЕ МУЗИКЕ.Оспособљавање ученика за разумевање музичких порука.ПОДСТИЦАЊЕ СТВАРАЛАЧКОГ ДОЖИВЉАЈА У МУЗИЧКИМ АКТИВНОСТИМА,ИЗВОЂЕЊЕ-ПЕВАЊЕ,СВИРАЊЕ-И СТВАРАЊЕ.Упознавање народне и уметничке музике свога и других народа.Развијање критичког мишљења.Неговање смисла за заједничко музицирање.

2. ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ-Израђајно певање песама по слуху различитог жанра,уз веће уметничке и техничке захтеве у односу на редовну наставу.Израђајно свирање по слуху и из нотног текста,уз веће уметничке и техничке захтеве у односу на редовну наставу.Усвајање нових елемената писмености.Самостално стварање музике и њено извођење-певање и свирање.Активно бављење припремом програма за интерна школска славља као и за друге јавне наступе итакмичења.

НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ

- 1.,Серенада Београду,Ж.Петровић-певање
- 2.,Лепе ти је рано уранити,народна-свирање
- 3.,Маглица се небом повијала,народна-певање
- 4.,Вишњицица род родила,народна-свирање,двоглас
- 5.,Наша школа,Г.Санадер,химна школе-певање
- 6.,Вишњицица род родила,народна-свирање,двоглас
- 7.,Боже правде,Химна Св.Сави-певање
- 8.,Дуње ранке,народна-свирање
- 9.,Чежња за тобом,Ж.Петровић,Л.ван Бетовен-певање,двоглас
- 10.,Птице се враћају,-свирање,двоглас
- 11.,Чежња за тобом,-двоглас,Песма о зими,-певање
- 12.,Птице се враћају,-свирање,двоглас
- 13.Духовна хорска песма-певање
- 14.Извођење једногласних двогласних обрађених песама-свирање
- 15.Духовна хорска песма-певање
- 16.,Дивно чудо,Јеврејска нар.песма-свирање
- 17.Извођење обрађених песама-певање
- 18.,Лепе ли су нано,-народна,свирање
- 19.Музичка слагалица-стварање,певање

- 20.,Пастирце,-канон,свирање
- 21.Музичка допуњалка-стварање,певање
- 22.,Пастирче,-канон,свирање,музичка слагалица и допуњалка-свирање
- 23.,Мајка,А.Кораћ-певање
- 24.Утврђивање обрађених песама-свирање
- 25.Компоновање на задати текст-певање
- 26,Под прозором,-канон,свирање
- 27.Утврђивање обрађених песама-певање,свирање компоноване песме
- 28.Под прозором ,-канон,свирање
- 29.Народна песма по избору ученика-певање
- 30.Ти,једина,-народна,свирање
- 31.Осмишљавање ритмичке пратње за већ обрађену песму-певање
- 32.Девојачко коло,-народна-свирање,двоглас
- 33.Извођење компонованох песама,ритмичка пратња-певање
- 34.,Девојачко коло,народна-свирање,двоглас
- 35.Певање обрађених песама
- 36.Свирање обрађених песама

3.2.4.ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ, ВАЈАЊЕ

Годишњи фонд часова: 36 часова

Циљ: циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме, кроз практични рад оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.

Кључни појмови садржаја: простор, боја, текстура

Разред: шести

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	МЕЂУПРЕДМЕТН А ПОВЕЗАНОСТ
1. ЦРТАЊЕ 12 часова	1.1 Тачка линија и смер 1.2 Слободан ритам маса и волумена 1.3 Компоновање основних тродимензионалних облика	користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад; прави разноврсне текстуре на подлогама, облицима или у апликативном програму; користи изражајна својства боја у ликовном раду и свакодневном животу; обликује, самостално, или у сарадњи са другима,	1. Српски језик и књижевност: Вербална комуникација; 2. Музичка култура:

<p style="text-align: center;">2. СЛИКАЊЕ 12 часова</p>	<p>1.4 Компоновање више ритмичких целина у простору (употребни предмети)</p> <p>1.5 Естетско процењивање</p> <p>2.1 Хроматски и ахроматски скуп</p> <p>2.2 Интезивне (јарке, чисте) боје и боје ослабљеног интезитета (замућене боје)</p> <p>2.3 Топле и хладне боје</p> <p>2.4 Визуелно споразумевање</p> <p>2.5 Пантомима, говор тела</p> <p>2.6 Амбијент, сценски простор</p> <p>2.7 Амбијент, сценски простор, естетска анализа</p>	<p>употребне предмете од материјала за рециклажу; изрази своје замисли и позитивне поруке одабраном ликовном техником;</p> <p>опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;</p> <p>идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука; повезује карактеристичан експонат и одговарајући музеј;</p> <p>разматра са другима шта и како је учио и где та знања може применити.</p>	<p>Композиција и ритам;</p> <p>3. Биологија: Текстуре и боје у природи;</p> <p>4. Географија: Текстуре и боје у природи;</p> <p>5. Математика: Облик, положај и величина предмета.</p> <p>6. Информатика: Визуелно споразумевање;</p> <p>7. Физичко и здравствено васпитање Развијање моторике руке.</p>
--	--	--	--

3. ВАЈАЊЕ 12 часова	3.1 Тактилне вредности површине и облика 3.2 Чврста и мека форма 3.3 Моделовање геометријских и неправилних форми 3.4 Конвексна и конкавна форма 3.5 Односи маса и волумена 3.6 Естетска анализа		
------------------------------------	---	--	--

НАЧИН И ПОСТУПЦИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ РАДА	АКТИВНОСТИ		РЕСУРСИ	НАЧИН ПРОВЕРЕ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА
	а) Ученик	б) Наставник		
<ul style="list-style-type: none"> - Кооперативна - Интерактивна - Перцептивне - Амбијентално учење - Игра - Цртање - Сликање - Вајање - Учење кроз игру - Демонстрација (показивање) 	Слушање, памћење, посматрање, препознавање, упоређивање, уочавање, разликовање, именовање, разговор, постављање питања, причање, замишљање, описивање, цртање, бојење, читање, писање, анализирање, откривање, закључивање,	Припремање, организовање, посматрање, праћење, објашњавање, помагање, показивање, вођење, подстицање, предвиђање, проверавање, вредновање, саопштавање, иницирање, слушање, праћење, процењивање, идентификовање,	<ul style="list-style-type: none"> - Ученици - Наставници - Родитељи - Двориште - Учионица - Дидактичка средства и материјали - Уџбеници - Искуство ученика - Фотографије - Слике 	Формативно и сумативно оцењивање Идентификација ситуација у којима ће ученици стећи и показати понашање у складу са прописаним исходима. Инструменти за проверавање остварености

- Разговор - Учење по моделу	образлагање, груписање, примењивање, сарађивање, процењивање, играње	поређење, одлучивање, разговор, читање, цртање	- Краћи текстови - Касете - Апликације	прописаних исхода (однос према раду, однос према другима, разумевање, повезивање, оригиналност, организација композиције, вербално изражавање, употреба техника). Примена инструмената прикупљања података и њихово поређење са прописаним исходима.
---------------------------------	---	---	--	---

3.2.5.ШАХ

Циљ и задаци

Циљ наставе *шаха* јесте да ученици овладају основним и напредним законитостима и принципима шаховске игре ради формирања њихових радних Завод за унапређивање образовања и васпитања способности, савесности, истрајности, упорности, уредности, радозналости, креативности, оригиналности и спремности на сарадњу уз уважавање туђег мишљења и начела лепог понашања, да се код ученика изгради култура рада, да се рад обавља у одређено време у предвиђеном радном простору, као и да се развија свесна потреба да се започети посао доврши до краја.

Задаци наставе шаха су:

изграђивање интересовања за шаховску игру; играње шаха;

стимулисање маште, креативности и радозналости током учења шаха; повезивање знања о шаху са животним ситуацијама;

изграђивање логичког схватања шаховске игре као основе за логичко мишљење; оспособљавање ученика да самостално доносе одлуку кроз играње шаха;

јачање толеранције на фрустрацију као битног фактора емоционалне интелигенције; развијање свести о сопственом напредовању и

јачање мотивације за даље учење шаха.

Оперативни задаци

Ученици треба да се:

кроз већи број занимљивих и атрактивних примера, који се односе на вештину играња шаха, заинтересују за шаховску игру; кроз већи број задатака оспособе да самостално доносе одлуке у току шаховске игре.

НАСТАВНА ТЕМА/ ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	Начин, средства и поступак остваривања:
УВОД (1+0)	Упознавање са циљевима и задацима програма и начином рада (посматрање, вежбање).	-практична настава у виду решавања примера на демонстрационој табли – решавање тестова, проигравање у паровима.
СРЕДИШЊИЦА (5+10)	Привремене и трајне предности. Концепт и примери, начин реализације трајних предности; начин реализације привремених предности; фактор времена. Тактика у игри и њен значај реализација предности у средишњици путем комбинаторних мотива; утврђивање кроз примере из праксе. Комбинаторна игра кроз практичне примере. Напад на краља; напад на заосталог краља у центру; отварање линија, уништавање одбране; утврђивање кроз примере из праксе; великани шаха: Адолф Андерсен; његов допринос жртвеном стилу игре. Андерсенове партије: "бесмртна", "вечито зелена"; напад на рокадни положај краља (жртва на пољу h7, итд.); утврђивање кроз примере из праксе и активно решавање задатака; напад пешацима при супротносмерним рокадама; утврђивање кроз примере из праксе и активно решавање задатака. Позициона игра са примерима из праксе; концепт блокаде; утврђивање кроз примере из праксе; повољна и неповољна измена фигура; утврђивање кроз примере из праксе.	-На крају полугодишта одржати шаховски турнир за ученике, који ће бити у прилици да том приликом заједно са својим вршњацима непосредно тестирају применљивост стечених знања. користити предности локалних ресурса неговати контакте са
ОДИГРАВАЊЕ	Турнир ученика.	

ПАРТИЈА (0+2)		оближњим шаховским клубовима
ЗАВРШНИЦА (2+4)	Начин реализације предности или спасавања из тешке ситуације у завршници путем комбинаторних мотива: (1+2) комбинације у завршницама лаких фигура; комбинације у завршницама лаке фигура са топом; комбинације у пешачким завршницама. Примери са једним пешаком на табли: (1+2) дама против пешака; посебан случај: пешак на ивичној или ловчевој линији; топ против пешака; "одбацивање раменом" противничког краља; скакач против пешака; посебан случај: ивични пешак.	-организовати гостовања неког од такмичарски активних шахиста из непосредног окружења, уз могућност одигравања симултанке против заинтересованих ученика.
ТЕОРИЈА ОТВАРАЊА (2+3)	Равнотежа у отварању. Основне теоријске варијанте и њихова примена у пракси. Отворене игре: <i>Шпанска партија</i> : варијанта измене (идеје за обе стране, основне теоријске варијанте, поучна партија); отворена шпанка (идеје за обе стране, основне теоријске варијанте, поучна партија); практична игра у тематским варијантама; класични наставци: Чигоринова и Брајерова варијанта (идеје за обе стране, основне теоријске варијанте, поучна партија); практична игра у тематским варијантама.	-на крају школске године, као могућност да се систематизује и рекапитулира усвојено знање организовати такмичење међу ученицима истог разреда,
ПРЕЛАЗАК ИЗ ОТВАРАЊА У СРЕДИШЊИЦУ (2+2)	Нарушавање равнотеже у отварању: фактор времена у отварању; значај темпа; игра на иницијативу; гамбитна игра; утврђивање кроз примере из праксе; великани шаха: Пол Морфи; његов значај за борбу за иницијативу у отварању; Морфијеве минијатуре (око 20 потеза, класични примери) у којима једна страна брзо захвата иницијативу и стиче одлучујућу предност.	где би они у условима одигравања шаховских партија, уз поштовање турнирских правила, показали која су знања стекли током наставе.
ОДИГРАВАЊЕ ПАРТИЈА (0+3)	Турнир ученика Симултанка предметног наставника против ученика	

3.2.6.ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Годишњи фонд часова: **34 часова**

Разред: **осми**

Циљеви предмета: Оспособљавање ученика за учење, живот и рад у друштву које се, развојем дигиталних технологија, брзо мења
Развијање информатичких знања, вештина и ставова неопходних за самосталну, одговорну и примерену употребу рачунара у решавању свакодневних задатака у процесу учења, рада и комуникације
Оспособљавање ученика да одаберу и употребе одговарајућу технологију сходно задатку, области у којој је примењују или проблему који решавају
Развијање креативности и оспособљавање за креативно изражавање применом рачунарске, информационе и комуникационе технологије
Оспособљавање ученика да препознају проблем, реше и по потреби рашчлане проблем на делове и решење представе у виду текста, алгоритамског дијаграма или програма
Оспособљавање ученика да планирају стратегију решавања проблема (претпоставе решења, планирају редослед активности, изаберу извор информација, средстава/опрему коју ће користити, са ким ће сарађивати, кога ће се консултовати)
Оспособљавање ученика за одговорну примену препорука заштите здравља, безбедности, личне и приватности других у свакодневном раду у дигиталном окружењу

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ОБАВЕЗНИ И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	МЕЂУПРЕДМЕТНА ПОВЕЗАНОСТ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
-------------	------------	---	--	---------------------------------	-----------------------------------

РАЧ УНА РСТВО	<p>Оспособљавање да самостално развије идеју за решење проблема, да је представи (текстуално, дијаграмом или програмом) и образложи</p>	<p>- коришћењем одговарајућег програмског језика и пратећег алата, решавају типове проблема познате из градива других предмета у којима се у поступку решавања прво изражава формула у општим бројевима а затим замењују конкретне вредности, при чему се задатак формулише тако да га програмом треба решити у општем случају, у случају који претпоставља већи број улазних променљивих односно</p>	<p>- упознавање са изабраним алатом (у оквиру целе теме је потребно одредити се за један алат и одговарајући програмски језик који се у пракси примењују у научним односно статистичким израчунавањима)</p>	Математика	<p>На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе односно учења, планом рада и начинима оцењивања.</p>
	<p>Развијање техника учења кроз решавање проблема и савладавање техника програмирања</p>	<p>разликовање више могућих сценарија и слично; - коришћењем одговарајућих алата и уз изражавање поступка обраде у програмског коду, планирају и имплементирају обраду задатог скупа података, као и табеларну и графичку презентацију обрађених података</p>	<p>теоријском основом која се користи из других предмета обрада примера и задатака, од којих се неки могу везивати за оба исхода, као што је обрада резултата експеримената</p>		<p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: теоријске основе у кратким цртама, кроз упутства за реализацију задатака, објашњења основних појмова, концепата, стратегија у циљу развијања поступности, препознавања и установљавања личних стратегија учења код ученика практичан рад у групама или индивидуално,</p>
<p>Оспособљавање да самостално или консултујући друге особе (вршњаке, наставнике, родитеље) преиспитује начин решавања проблема како би постигао тачност и прецизност решења.</p>				<p>индивидуализација је неопходна код конкретних задатака за проверу остварености исхода</p>	

					<p>Годишњи фонд часова је 36.</p> <p><u>Место реализације наставе</u> Часови се реализују у кабинету за информатику- дигиталној учионици</p> <p><u>Препоруке за реализацију наставе</u></p> <p>Пројектни задатак из области програмирања или примене ИКТа:</p> <p>-Сложеност задатака треба да прати развојне карактеристике узраста и предзнања са којим долазе у осми разред.</p> <p>-За примере проблеме бирати проблеме у којима се симулирају ситуације из предмета које изучавају у школи или реалних ситуација из живота.</p> <p>-Инсистирати на прецизности у анализи, провери исправности и нагласити значај исправљања грешака приликом израде задатка.</p>
	<p>-Оспособљавање ученика да бира и примени најприкладнију технологију зависно од задатка, области у којој примењује или проблему који решава</p>	<p>-реализује креативне пројекте који укључују избор, коришћење и комбиновање више апликација (пожељно на низу уређаја) да би досегли изазовне циљеве укључујући прикупљање и анализу података и задовољавање потреба познатих корисника</p> <p>-креира, поново користи, ревидира и проналази нову намену дигиталним продукцима намењеним познатој публици</p>	<p>- учествује, у тиму, у идентификовању неког проблема из свакодневног живота, стварању програма за његово решавање, документовању рада и његовом представљању</p>	<p>Сви предмети: Прикупљање и анализа података током реализације пројекта</p> <p>Српски језик</p> <p>Географија</p> <p>Физика</p>	

ИКТ	-Развијање критичког мишљења, креативности и оспособљавање за различите примене рачунарске, информационе и комуникационе технологије -Оспособљавање ученика да користи различите изворе	- дизајнира, развија, објављује и представља радове помоћу информационо-комуникационе технологије примењујући сарадничке активности			<u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: праћење и оцена остварености исхода у стицању знања (40%-50%) праћење и оцена развоја вештина при изради практичног рада ученика и активност на часу (30-40%) пројектни задатак (20-30%) <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз:
------------	--	---	--	--	---

<p>информација и има критички однос према њима, да барата информацијама, да одваја битно од небитног, да процењује исправност извора и употреби их на ефикасан начин</p> <p>- Оспособљавање за рад у пару или тиму, како да са другима истражује, открива и повезује нова знања; користи могућности ваншколског учења; негује и развија лична интересовања, и преговара у тиму о њеној еализацији; учествује у активностима са другима у оквиру своје тимске улоге.</p>				<p>праћење остварености исхода у стицању знања (40%- 50%) праћење развоја вештина при изради практичног рада ученика и активност на часу (30-40%) пројектни задатак (20-30%)</p> <p><u>Оквирни број часова по темама</u> Информатика (75% часова) ИКТ и Дигитална писменост (25% часова)</p>
---	--	--	--	---

	<p>- Оспособљавање за тумачење и разликовање података и информација кроз табеларно, графичко, текстуално приказивање, проналажење</p>				
--	---	--	--	--	--

	<p>примене, повезивање са претходним знањем из других предмета</p> <p>-Развијање интересовања за стицање потребних знања и развој вештина које би употребио за даље образовање и професионалну оријентацију</p>				
<p>ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p>	<p>-Развијање ставова одговорне комуникације и сарадње у дигиталном окружењу</p> <p>-Оспособљавање за одговорну примену преорука заштите здравља, безбедности, личне и приватности других у свакодневном раду у дигиталном окружењу</p>	<p>-користи различите врсте технологије на сигуран, етички, одговоран и безбедан начин, водећи рачуна о онлајн идентитету и приватности; -препознаје непримерени садржај и/или нежељене контакте и штити се од њих -активно учествује у спречавању електронског насиља и непримерене употребе ИКТ-а</p>	<p>-поступци и добра правила за представљање на мрежи -ауторска права и симболи који представљају лиценцу -заштита здравља</p>	<p>Сви предмети: Проналажење података на интернету</p>	

4.ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА

4.1.ПЛАН РАДА ДОПУНСКЕ НАСТАВЕ

4.1.1.ГЕОГРАФИЈА

РАЗРЕД: 6.
БРОЈ ЧАСОВА: 36

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	ТИП ЧАСА			Образовни стандарди (нивои)
		Обрада	Остали типови часа	Укупан број часова по теми	
2.	<p align="center">ГЕОГРАФСКА КАРТА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Географска мрежа - Паралеле и меридијани - Географска ширина и географска дужина - Часовне зоне - Појам и елементи карте - Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти - Подела карата по садржају, размери - Оријентација у простору 	8	/	8	ГЕ 1.1.1. ГЕ 1.1.2. ГЕ 1.1.3. ГЕ 2.1.1. ГЕ 2.1.2. ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.1.4.
3.	<p align="center">СТАНОВНИШТВО</p> <ul style="list-style-type: none"> - Број и распоред становништва на Земљи - Природно кретање становништва на Земљи - Миграције становништва - Структура становништва- билошка, економска... 	4	/	4	ГЕ 1.3.1. ГЕ 1.3.2. ГЕ 2.3.1. ГЕ 2.3.2.
4.	<p align="center">НАСЕЉА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Положај и географски размештај насеља - Постанак величина и функције насеља - Типови насеља 	5	/	5	ГЕ 1.3.1. ГЕ 1.3.2.

5.	<ul style="list-style-type: none"> - Урбанизација и градска насеља - Село и рурални процеси 	5	/	5	
6.	<p style="text-align: center;">ПРИВРЕДА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Привредне делатности и сектори - Пољопривреда - Индустрија и географски простор - Саобраћај и туризам - Ванпривредне делатности и концепт одрживог развоја <p style="text-align: center;">ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Појам и настанак првих држава - Главни град - Облик владавине - Политичка карта Европе и света - Територијални спорови и интеграциони процес 	5	/	5	
7.	<p style="text-align: center;">РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Географске регије и регионална географија - Положај и границе Европе - Европа: разуђеност обале и рељеф - Европа: реке и језера - Клима Европе - Вегетација Европе - Становништво и насеља Европе - Привреда Европе - Географске регије Европе 	9	/	9	ГЕ 1.4.2.
	УКУПНО	36	/	36	

4.1.2.БИОЛОГИЈА

РАЗРЕД: ШЕСТИ

БРОЈ ЧАСОВА: 36

ЦИЉ: Овладавање основним знањима и умењима предвиђених програмом

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
<p>Спољашња и унутрашња грађа живих бића. Грађа људског тела. Једноћелијски и вишећелијски организми. Исхрана. Дисање. Транспорт и елиминација штетних супстанци. Размножавање. Ћелија. Популација, станиште, екосистем. Абиотички и биотички фактори. Антропогени фактор и облици загађења. Угрожавање живих бића и њихова заштита. Значај гајених биљака и припитомљених животиња на човека. Постанак живота на Земљи. Организми без и са једром. Обољења која преносе или изазивају бактерије, празивотиње и животиње. Путеви преношења заразних болести. Повреде и прва помоћ. Последице болести зависности – алкохолизам.</p>	<p>упореди грађу животиња, биљака и бактерија</p> <p>одреди положај органа човека и њихову улогу</p> <p>направи разлику између животне средине, станишта, популације и екосистема</p> <p>одржава личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција</p> <p>збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна</p>	<p>- Кооперативна</p> <p>- Интерактивна</p> <p>- Илустрација</p> <p>- Демонстрација (показивање)</p> <p>- Разговор</p>	<p>- Зидне слике</p> <p>- Слике</p> <p>Цртежи</p> <p>Уџбеник</p> <p>Табла</p> <p>Табеле</p> <p>Фотографије</p> <p>Текстови</p>

4.1.3. СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

РАЗРЕД: ШЕСТИ
БРОЈ ЧАСОВА: 32

НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ

1. Уводни час
2. Читање ћириличних текстова обрађених у 5. разреду
3. Врсте речи
4. Диктат
5. Читање латиничних текстова
6. Гласови (артикулација)
7. Гласови (подела)
8. Књижевни лик који сам упознао у обрађеним текстовима
9. Гласовне промене (једначење сугласника по звучности и месту творбе, палатализација, сибиларизација)
10. Гласовне промене (јотовање, непостојано **а**)
11. Гласовне промене (прелазак **л** у **о**, губљење сугласника)
12. Заменице (именичке)
13. Заменице (придевске – особине, врсте)
14. Заменице (рад на тексту)
15. Лирске народне песме (особине, врсте)
16. Епска народна поезија (песме старијих времена – особине, ликови, песме)
17. Шта знам о светом Сави (говорна вежба)
18. Научили смо у овом полугодишту
19. Глаголски вид и род
20. Глаголска времена (презент, перфекат и футур I)
21. Глаголска времена (аорист, имперфекат и плусквамперфекат)
22. Епске песме о Марку Краљевићу (изражајно читање)
23. Како замишљам Марка Краљевића
24. Глаголска времена (рад на тексту)
25. Реченице према комуникативној функцији
26. Реченица и реченични чланови
27. Правописна правила обрађена у овом разреду

28. Диктат 29. Изражајно читање обрађених текстова 30. Врсте речи (рад на тексту) 31. Строфа, стих, рима (врсте) 32. Запамтићу из овог разреда
Годишњи фонд: 32 часа
Недељни фонд: 1 час

4.1.4. ИСТОРИЈА

РАЗРЕД: ШЕСТИ

БРОЈ ЧАСОВА: 18

Циљ: Овладавање основним знањима и умењима предвиђеним наставним планом и програмом

САДРЖАЈИ	ИСХОДИ Ученик ће бити у стању да:	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
1. Основне одлике периода средњег и раног новог века 2. Историјски извори за историју средњег и раног новог века 3. Велика сеоба народа и стварање нових држава у Европи 4. Најзначајније државе раног средњег века 5. Религија у раном средњем веку 6. Феудално друштво – структура, друштвене категорије, вазални односи 7. Српске земље и Балканско полуострво 8. Типови државних уређења 9. Сусрети и прожимања цивилизација и народа 10. Српске земље и суседи – краљевина, аутокефална црква,	-Образлаже узроке и последице најважнијих историјских догађаја -Наведе најзначајније последице настанка нових држава у Европи и Средоземљу у раном средњем веку -На основу датих примера изводи закључке о повезаности националне историје са регионалном и европском -Сагледа улогу и значај истакнутих личности у датом историјском контексту -На историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њихових суседа у раном средњем веку -Идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века -Изводи закључак о значају српске средњевијековне државности и издваја најистакнутије владарске породице	-кооперативна -интерактивна -вербална -игра -демонстративна -илустративна -разговор	Уџбеник Читанка Слике Историјска карта Историјски атлас

<p>царство</p> <p>11.Српске земље и суседи – деспотовина, османска освајања</p> <p>12.Свакодневни живот и Европи и српским земљама</p> <p>13.Опште одлике средњеveковне културе</p> <p>14.Прединдустријско доба и велика географска открића</p> <p>15.Хуманизам и ренесанса</p> <p>16.Реформација и противреформација</p> <p>17.Врхунац моћи Османског царства</p> <p>18. Живот Срба под османском, хабзбуршком и млетачком влашћу</p>	<p>-Пореди положај и начин живота различитих друштвених слојева у средњем веку</p> <p>-Разликује основна обележја и уочава најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења</p> <p>-На понуђеним примерима разликује митове и легенде од историјских чињеница</p> <p>-Образлаже најважније последице научно – техничких открића</p> <p>-Идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку</p> <p>.</p>		
--	---	--	--

4.1.5.МАТЕМАТИКА

Број часова:36

Циљ:помоћи ученицима у савладавању градива

Разред: 6.

Садржаји	Исходи	Технике и методе	Наставна средства
<p>1.Цели бројеви (6 часова)</p> <p>2.Троугао (2 часа)</p> <p>3.Множење и дељење целих бројева (6 часова)</p> <p>4.Троугао (2 часа)</p> <p>5.Рационални бројеви (6 часова)</p> <p>6.Четвороугао (1 час)</p> <p>7.Множење и дељење у скупу Q (6 часова)</p> <p>8.Р троугла и четвороугла (1</p>	<p>☐ прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе бројеве</p> <p>☐ одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност целог броја;</p> <p>☐ израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу</p>	<p>-кооперативна</p> <p>-интерактивна</p> <p>-демонстрација</p> <p>-учење путем открића</p> <p>-трагање за одговорима</p>	<p>-дидактички материјали</p> <p>-краћи текстови</p> <p>-троугао</p> <p>-лењир</p> <p>-шестар</p> <p>-скице</p> <p>-модели</p>

<p>час) 9.Функције(6 часова)</p>	<p>целих бројева; решит једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; ☐ прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве ☐ одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног и преведе разломке у децимални запис и обрнуто; ☐ израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и решит једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева бројева;</p> <p>решит једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину ☐ примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; ☐ прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубичаста, тачкаста и линијски дијаграм); ☐ тумачи податке приказане табелом и графички; класификује троуглове на основу њихових својстава; ☐ конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова;</p>		
--------------------------------------	--	--	--

	<p>☐ уочи одговарајуће елементе подударних троуглова;</p> <p>☐ утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности;</p> <p>конструише троугао на основу задатих елемената (странице и углови троуглова)</p> <p>☐ примени својства троуглова у једноставнијим проблемским задацима;</p> <p>☐ сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама;</p> <p>☐ одреди центар описане и уписане кружнице троугла;</p> <p>☐ примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим задацима;</p> <p>класификује четвороуглове на основу њихових својстава;</p> <p>☐ уочи одговарајуће елементе подударних четвороуглова;</p> <p>конструише трапез, ромб, паралелограм, квадрат на основу задатих елемената (странице, углови и дијагонале)</p> <p>☐ примени својства четвороугла у једноставнијим проблемским задацима;</p> <p>☐ сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама;</p> <p>☐ примењује особине централне и осне симетрије и транслације у</p>		
--	--	--	--

	једноставнијим примерима ☐ израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост.			
Међупредметне компетенције	Активности наставника	Активности ученика	Ресурси	Сарадници
Рад са подацима	-планира	-слуша	-ученици	-ученици
Решавање проблема	-бира садржаје	-пише	-наставници	-наставници
комуникацијас	-објашњава	-размишља	-родитељи	-ППП служба
	-даје упутства, демонстрира	-логички повезује	-искуство ученика	
	-партнер у учењу	-гледа	-друштвена средина	
	-прати рад ученика			

4.2. ДОДАТНА НАСТАВА

4.2.1. СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

РАЗРЕД: ШЕСТИ
БРОЈ ЧАСОВА: 32

НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ

1. Уводни час
2. Врсте речи и падежи
3. Књижевни текстови обрађени у 5. Разреду
4. Грађење речи извођењем и спајањем
5. Гласови (самогласници, сугласници)
6. Сугласници (подела по месту творбе и по звучности)
7. Једначење консонаната по звучности и по месту творбе
8. Палатализација и сибиларизација
9. Јотовање и непостојано **а**
10. Прелазак **л** у **о** и губљење сугласника
11. Писање имена небеских тела
12. Обнављање текстова обрађених на редовним часовима
13. Именичке заменице – личне
14. Именичке заменице – неличне
15. Придевске заменице – присвојне и показне
16. Односно-упитне и неодређене
17. Опште, одричне, употреба заменице **свој**
18. Стилска изражајна средства
19. Реченице према комуникативној функцији
20. Школско такмичење
21. Школско такмичење
22. Глаголски вид и род
23. Гл. Облици обрађени у 5. Разреду
24. Аорист
25. Имперфекат и плусквамперфекат
26. Гл. Облици (рад на тексту)

28. Анализа књижевног дела по избору ученика 29. Писање речца ли и не уз глаголе, именице и придеве и речце нај 30. Стилске фигуре 31. Књижевни текстови обрађени у 6. Разреду 32. Казивање напамет научених стихова по избору ученика
Годишњи фонд: 32 часа
Недељни фонд: 1 час

4.2.2.МАТЕМАТИКА

Садржаји	Исходи	Технике и методе	Наставна средства
<p>1.Цели бројеви (4 часа) 2.Троугао (3 часа) 3. Множење и дељење целих бројева (4 часа) 4. Троугао (3 часова) 5. Рационални бројеви (6 часова) 6.Четвороугао (3 часа) 7. Множење и дељење у скупу Q (3 часова) 8. Р троугла и четвороугла (2 часа) 9.Дирихлеов принцип (1 час) 10.Функције(7 часова)</p>	<p>☐ прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе бројеве</p> <p>☐ одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност целог броја;</p> <p>☐ израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу целих бројева;</p> <p>решити једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину;</p> <p>☐ прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој рационалне бројеве</p> <p>☐ одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног и преведе разломке у децимални запис и обрнуто;</p> <p>☐ израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева бројева;</p> <p>решити једноставан проблем из свакодневног живота користећи</p>	<p>-кооперативна -интерактивна -демонстрација -учење путем открића -трагање за одговорима</p>	<p>- дидактички материјали -краћи текстови -троугао -лењир -шестар -скице -модели - математички листови</p>

	<p>бројевни израз, линеарну једначину или неједначину</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; ☐ прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); ☐ тумачи податке приказане табелом и графички; класификује троуглове на основу њихових својстава; ☐ конструише углове од 90° и 60° и користи њихове делове за конструкције других углова; ☐ уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; ☐ утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; конструише троугао на основу задатих елемената (странице и углови троуглова) ☐ примени својства троуглова у једноставнијим проблемским задацима; ☐ сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; ☐ одреди центар описане и уписане кружнице троугла; ☐ примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим задацима; класификује четвороуглове на основу њихових својстава; 		
--	--	--	--

		☐ уочи одговарајуће елементе подударних четвороуглова; конструише трапез, ромб, паралелограм, квадрат на основу задатих елемената (странице, углови и дијагонале) ☐ примени својства четвороугла у једноставнијим проблемским задацима; ☐ сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; ☐ примењује особине централне и осне симетрије и транслације у једноставнијим примерима ☐ израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву једнакост.		
Међупредметне компетенције	Активности наставника	Активности ученика	Ресурси	Сарадници
Решавање проблема	-планира	-слуша	-ученици	-ученици
Дигитална	-бира садржаје	-пише	-наставници	-наставници
Рад са поацима	-објашњава	-размишља	-родитељи	-ППП служба
комуникација естетскас	-даје упутства, демонстрира	-логички повезује	-искуство ученика	

4.2.3. ИСТОРИЈА

РАЗРЕД: ШЕСТИ

БРОЈ ЧАСОВА: 34

Циљ: Продубљивање и проширивање знања стечених у оквиру садржаја предвиђених обавезним програмом

САДРЖАЈИ	ИСХОД Ученик ће бити у стању да:	ТЕХНИКЕ И МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА
<p>Културно историјски споменици средњег века у мом крају Средњевековни витезови Изградња Константинопоља Цар Јустинијан Портрет Карла Великог Начин ратовања Арабљана Начин живота и обичаји старих Словена Сличности и разлике верских богомоља Мисија Ћирила и Методија Средњевековна писма – сличности и разлике Монархије средњег века и данас Крсташки ратови Фридрих Барбароса Српске земље у средњем веку и данас Светородна династија Немањића Путовања Светог Саве Дани јоргована Душанов законик Културно наслеђе Немањића Легенда и историја – Краљевић</p>	<p>-Образлаже узроке и последице најважнијих историјских догађаја -Пореди историјске појаве -Наведе најзначајније последице настанка нових држава у Европи и Средоземљу у раном средњем веку -На основу датих примера изводи закључке о повезаности националне историје са регионалном и европском -Сагледа улогу и значај истакнутих личности у датом историјском контексту -Приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена -На историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њихових суседа у раном средњем веку -Идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века -Изводи закључак о значају српске средњевековне државности и издваја најистакнутије владарске породице -Пореди положај и начин живота различитих друштвених слојева у средњем веку</p>	<p>-кооперативна -интерактивна -вербална -игра -демонстративна -илустративна -дискусија</p>	<p>Уџбеник Читанка Слике Фотографије Историјска карта Историјски атлас Интернет Историјска литература</p>

<p>Марко Београд кроз векове Основе Османске моћи Косовска легенда Витезови Змајевог реда Средњевековни/модерни град и село Српски културни споменици на Унесковој листи Научна и техничка открића новог века За кормилом каравеле Леонардо да Винчи Историјска верска карта из 16. века Версај Данак у крви</p>	<p>-Разликује основна обележја и уочава најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења -На понуђеним примерима разликује митове и легенде од историјских чињеница -Образлаже најважније последице научно – техничких открића -Идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку -Илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација -Разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини -Илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века -Повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом</p>		
--	--	--	--

4.2.4.ГЕОГРАФИЈА

РАЗРЕД: ШЕСТИ
БРОЈ ЧАСОВА: 36

Редни број наставне теме	НАСТАВНА ТЕМА	ТИП ЧАСА			Образовни стандарди (нивои)
		Обрада	Остали типови часа	Укупан број часова по теми	
1.	ДРУШТВЕНА ГЕОГРАФИЈА - Друштвена географија и Јован Цвијић	1	/	1	
2.	ГЕОГРАФСКА КАРТА - Географска и картографска мрежа - Одређивање географске ширине и географске дужине - Датумска граница - Појам географске карте и њен развој кроз историју - Математички, географски, допунски елементи карте - Географска карта и тродимензионални рељеф - Дигитална картографија - Оријентација и дигитални компас „ГПС“	8	/	8	ГЕ 1.1.1. ГЕ 1.1.2. ГЕ 1.1.3. ГЕ 2.1.1 ГЕ 2.1.2. ГЕ 2.1.3. ГЕ 2.1.4. ГЕ 3.1.1.
3.	СТАНОВНИШТВО - Најмногољудније државе света - Прогресивни тип старосне пирамиде - Шта је то национална свест - Водеће религије света - Демографски проблеми наше Земље - Највиша насеља света - Еколошки град Девис- Калифорнија	8	/	8	ГЕ 1.3.1. ГЕ 1.3.2. ГЕ 2.3.1. ГЕ 2.3.2.
4.	- Друга страна Рио де Жанеира- фавеле	8	/	8	

	<p align="center">ПРИВРЕДА</p> <ul style="list-style-type: none"> - Повезаности привредних делатности - Пољопривреда- једна од најстаријих људских делатности - Индустрија и животна средина - Саобраћај и контејнеризација саобраћаја - Космички туризам - Информатичко доба: смарт телефон - Развијене и земље у развоју - Одрживи развој и брига за будућност човечанства 				<p>ГЕ 3.3.1. ГЕ 3.3.2.</p>
5.	<p align="center">ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОНИ ПРОЦЕСИ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Државе, велике и мале, главни град у рату - Формирање политичке карте света - Највећи глобални проблем: очување мира у свету - Најважније међународне организације: УН, ЕУ, НАТО 	4	/	4	<p>ГЕ 2.3.1. ГЕ 2.3.2.</p>
6.	<p align="center">РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кавказ- „крив“ Европе - Вулкани на Исланду - Најдуже реке Европе - Временске прилике у Европи - Промењена природна средина Европе - Народи Европе - Регије у Европи 	7	/	7	<p>ГЕ 1.4.2. ГЕ 2.4.1. ГЕ 2.4.2. ГЕ 3.4.2.</p>
	УКУПНО	36		36	

5. СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТ

5.1. ДРАМСКА СЕКЦИЈА

СЕПТЕМБАР – 1 час

1. Формирање драмске секције

ОКТОБАР – 4 часова

1. Аудиција, припреме
2. Аудиција и такмичење имитатора
3. Доношење плана рада драмске секције
4. Вежбе опуштања, кординације покрета и чула

НОВЕМБАР – 3 часа

1. Ужи избор текстова (Св. Сава, Дан школе)
2. Читаћа проба, рад на тексту за Св. Саву
3. Читаћа проба, рад на тексту за Св. Саву

ДЕЦЕМБАР – 4 часа

1. Читаћа проба, предлози за изградњу ликова
2. Читаћа проба, предлози за изградњу ликова
3. Гледање луткарске представе и анализа
4. Организација сцене

ЈАНУАР – 3 часа

1. Проба (вежбе ритма, темпа, покрета)
2. Проба (вежбе ритма, темпа, покрета)
3. Извођење драмског дела поводом Св. Саве

ФЕБРУАР – 1 часа

1. Читаћа проба, рад на тексту за Дан школе

МАРТ – 5 часа

1. Читаћа проба, рад на тексту за Дан школе
2. Читаћа проба, рад на тексту за Дан школе
3. Читаћа проба, предлози за изградњу ликова
4. Читаћа проба, предлози за изградњу ликова
5. Организација сцене

АПРИЛ – 4 часа

1. Проба (вежбе ритма, темпа, покрета и мимике)
2. Проба (вежбе ритма, темпа, покрета и мимике)
3. Проба (вежбе акцента, интонације и паузе)
4. Проба (вежбе акцента, интонације и паузе)

МАЈ – 3 часа

1. Проба (постављање комплетне сцене и костима)
2. Генерална проба
3. Извођење драмског дела поводом Дана школе

ЈУН – 2 часа

1. Драмско вече
2. Анализа рада драмске секције

5.2.РЕЦИТАТОРСКА СЕКЦИЈА

СЕПТЕМБАР – 1 часа

1. Формирање секције

ОКТОБАР – 4 часа

1. Чиниоци изражајног казивања
2. Акцентске вежбе и вежбе интонације и интезитета (јачине) гласа
3. Обрада једне изабране песме
4. Паузе у рецитовању, понављања и рефрени

НОВЕМБАР – 3 часа

1. Вежбе темпа, мимике и гестикулације
2. Слушање снимка рецитала
3. Избор и анализа садржаја за прославу Светог Саве

ДЕЦЕМБАР – 4 часа

1. Увежбавање садржаја за прославу Светог Саве
2. Увежбавање садржаја за прославу Светог Саве
3. Увежбавање садржаја за прославу Светог Саве
4. Избор и анализа садржаја за школско такмичење

ЈАНУАР – 3 часа

1. Генерална проба пред наступ
2. Извођење рецитала поводом Св. Саве
3. Припрема за школско такмичење у рецитовању

ФЕБРУАР – 1 часа

1. Увежбавање садржаја планираних за наступ на школском такмичењу

МАРТ – 5 часова

1. Увежбавање садржаја планираних за наступ на школском такмичењу
2. Генерална проба пред такмичење
3. Такмичење у рецитовању
4. Анализа успеха на такмичењу
5. Припрема за градско такмичење у рецитовању

АПРИЛ – 4 часа

1. Увежбавање садржаја планираних за наступ на градском такмичењу
2. Градско такмичење у рецитовању
3. Анализа успеха на такмичењу
4. Увежбавање садржаја планираних за Дан школе

МАЈ – 3 часа

1. Увежбавање садржаја планираних за Дан школе
2. Генерална проба
3. Извођење рецитала за Дан школе

ЈУН – 2 часа

1. Сусрет са члановима драмске секције и рецитовање песме по избору
2. Анализа рада секције (извештај)

5.3. ЛИТЕРАРНА СЕКЦИЈА

СЕПТЕМБАР/ОКТОБАР

Формирање секције

Тематска недеља „Дечија недеља“

Обележавање светског дана наставника (литерарни конкурс)

Излети (репортаже)

Сајам књига (репотража)

НОВЕМБАР/ДЕЦЕМБАР

Стваралачки књижевни покушај

Приказ одабране књиге

У сусрет зими

Новогодишња изложба

Новогодишња забава осмака

ЈАНУАР/ФЕБРУАР

Читање песама по избору ученика

Обележавање Светог Саве

Писање аргументативног текста

МАРТ/АПРИЛ

Читање радова посвећених жени

Приредба поводом 8. марта

Осмомартовска изложба

Светски дан поезије (21. март)

Обележавање Међународног дана дечје књиге (2. април)

Светски дан књиге и ауторских права (23. април)

Ускршња изложба

МАЈ/ЈУН

Активности поводом Дана школе (литерарни конкурс)

Прослава завршетка основношколског образовања

Приредба поводом свечаног пријема првака

5.4.СЕКЦИЈА МЛАДИХ БИБЛИОТЕКАРА

Секција младих библиотекара намењена је ученицима од 3. до 8. разреда. Састанцима секције присуствују сви заинтересовани ученици и дају свој допринос у складу са личним интересовањима, способностима, знањем и могућностима.

Састанци се одвијају једном седмично, али – ако има више заинтересованих ученика – чланове секције је могуће поделити на мање групе (од по највише 10 чланова) које се састају по унапред утврђеном распореду. На тај начин, неке активности се удвајају, док ће се другима бавити само одређене групе, у складу са интересовањима, узрастом и способностима чланова секције. Зато је број активности по месецима већи од планираног броја састанака секције.

ЦИЉЕВИ: Подстицање љубави према књизи и читању. Изградња и неговање естетских и етичких вредности. Учење конвенција и понашања примереног простору и условима библиотеке. Сналажење у свету информација и вежбе организовања информација ради лакше употребе. Стварање пожељних хигијенских навика. Неговање здравих животних стилова. Неговање стваралаштва и маште. Сарадња са градском и другим школским библиотекама. Дружење и забава.

ПЛАН РАДА СЕКЦИЈЕ МЛАДИХ БИБЛИОТЕКАРА ЗА ШКОЛСКУ 2018/2019. ГОДИНУ	
СЕПТЕМБАР	<ul style="list-style-type: none"> - Формирање секције, подела послова, распоред дежурства - Шта се читало током лета: (разговор о прочитаним књигама, препоруке вршњацима путем приказа, цртежа...) - Деловикњиге: насловна страна: предговор, поговор, индекс, белешке о писцу, садржај, литература... - Оспособљавање ученика за служење књига (обрада, класификација и издавање књига)
ОКТОБАР	<ul style="list-style-type: none"> * Прослава 50 година школе „Коста Ђукић“, представљање монографије, прикључивање чланова секције школској прослави * Анкетирање чланова секције у вези са набавком књига * Анализа анкета и прављење плана набавке књига * Посета Сајму књига у Београду * Поправка оштећених књига.
НОВЕМБАР	<ul style="list-style-type: none"> * Тематски дан „Вук Стефановић Караџић“ (прикупљање грађе) * Изложбенов књига * Сусрет са једним савременим дечјим писцем (у сарадњи са Центром за културу Младеновац и Библиотеком «Деспот Стефан Лазаревић»)
ДЕЦЕМБАР	<ul style="list-style-type: none"> * Сређивање сликовница за прваке. Припремање карти корисника за свечано учлањење првака * Велико спремање библиотеке * Да сам ја писац. Идеје: Шта би могло да се промени у садржају неког дела? * Врста књиге (збирка песама, приповетка, роман, избор из дела, антологија, зборник, речник, енциклопедија, алманах, биографија, уџбеник, библиографија...)
ЈАНУАР	<ul style="list-style-type: none"> * Укључивање чланова секције у припреме за школску светосавску прославу (израда паноа) * Прослава Дана Светог Саве
ФЕБРУАР	<ul style="list-style-type: none"> * Ревизија фонда библиотеке (листе) * Обележавање 21. фебруара – Међународног дана матерњег језика. Квиз

МАРТ	<ul style="list-style-type: none"> * Писање читалачких препорука * Лечење оштећених књига * Обележавање 21. марта – Светског дана поезије * Посета Библиотеци града «Деспот Стефан Лазаревић» * Библиотеке код нас и у свету
АПРИЛ	<ul style="list-style-type: none"> * Обележавање 2. априла – Међународног дана дечје књиге * Обележавање 23. априла – Светског дана књиге и ауторских права (Акција размене и поклањања књига) * Вебалати и њиховаулога у раду школе * Сигнатура и УДК.
МАЈ	<ul style="list-style-type: none"> * Прављење спискова неодговорних корисника које ваља опоменути да врате књиге * Дан школе: прикључивање ученика школској прослави * Анализа топ листе најчитанијих књига у претходној школској години * Писање текста о највреднијим читаоцима током претходне школске године и објављивање тог текста на сајту школе
ЈУН	<ul style="list-style-type: none"> * Истицање, похваљивање и награђивање најактивнијих чланова секције * Велико спремање библиотеке

6.УЦБЕНИЦИ

УЦБЕНИЦИ ЗА 6. РАЗРЕД			
Назив предмета	Назив издавача	Наслов уџбеника	Име/имена аутора
Српски језик	Klett	Читанка"Извор"	Зона Мркаљ, Зорица Несторовић
	Klett	Граматика	Весна Ломпар
Енглески језик	Едука	Over the moon	Божидар Никић
Француски језик	Data Status	Pixel2, CLE internationa	Katrin Farve
Историја	Klett	Уџбеник историје за шести разред основне школе	Ивана Коматина, Јелена Јеврић, Емина Живковић, Љиљана Николић, Радомир Ј.Поповић
Географија	Вулкан	Уџбеник за шести разред	Јелена Поповић
Биологија	Bigz	Биологија за шести разред	Дејан Бошковић
Математика	Klett	Збирка задатака из математике за 6 разред	Небојша Икодиновић, Слађана Димитријевић
	Klett	Збирка задатака	Бранислав Поповић, Марија Станић
Музичка култура	Нови Логос	Музичка култура 6	Александра Паладин
Ликовна култура	Klett	Ликовна култураб	Сања Филиповић
Техника и технологија	Вулкан	Техника и технологија	Нада Стаменовић
		уџбенички комплет	
Физика	Klett	Збирка задатака са лабораторијским вежбама за 6.разред основне школе	Марина Радојевић
Физика	Klett	Уџбеник за шести разред основне школе	Марина Радојевић

Информатика и рачунарство	Вулкан	Информатика и рачунарство, уџбеник	Милош Папић, Далибор Чукановић
---------------------------	--------	------------------------------------	--------------------------------

7. ПРОГРАМИ И АКТИВНОСТИ КОЈИ ДОПРИНОСЕ ОСТВАРИВАЊУ ЦИЉЕВА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Саставни део Школског програма су и следећи програми и активности који доприносе остваривању циљева и исхода основног образовања и васпитања, као и остваривању кључних и општих међупредметних компетенција:

- Програм културних активности школе
- Програм школског спорта и спортско-рекреативних активности
- Програм заштите ученика од насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације
- Програм превенције малолетничке делинквенције и програм спречавања наркоманије
- Програм професионалне оријентације
- Програм здравствене заштите
- Програм социјалне заштите
- Програм заштите животне средине
- Програм сарадње са локалном самоуправом
- Програм сарадње са породицом
- Програм рада школске библиотеке
- Програм рада Ученичког парламента
- Програм безбедности и здравља на раду
- Програм извођења екскурзија и излета

Сви наведени програми налазе се у Годишњем плану образовно васпитног рада ОШ „Коста Ђукић“ за школску 2019/20. годину, где су детаљно разрађени, са конкретизованим циљевима, садржајима, носиоцима активности и временском динамиком.

На остваривање Школског програма и побољшање квалитета образовно-васпитног рада такође утиче и реализација Развојног плана ОШ „Коста Ђукић“, који има јасно дефинисане циљеве, садржаје и активности, као и друге мере за унапређење квалитета рада школе.

Ради уважавања индивидуалних разлика међу ученицима, у погледу начина учења и брзине напредовања, сачињени су Индивидуални образовни планови за све ученике којима је потребна додатна подршка, а који чине прилог овог Школског програма.